

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra cestovního ruchu

**Chráněné dílny jako možnost uplatnění
osob se zdravotním postižením**

Bakalářská práce

Autor: Michaela Purčíková

Vedoucí práce: JUDr. Alena Prchalová, Ph.D.

Jihlava 2011

Vysoká škola polytechnická Jihlava

Tolstého 16, 586 01 Jihlava

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce:	Michaela Purčíková
Studijní program:	Ekonomika a management
Obor:	Cestovní ruch
Název práce:	Chráněné dílny jako možnost uplatnění osob se zdravotním postižením.
Cíl práce:	Porovnání vybraných chráněných dílen a jejich možností pro osoby se zdravotním postižením v oblasti cestovního ruchu.

JUDr. Alena Prchalová, Ph.D.
vedoucí bakalářské práce

RNDr. Eva Janoušková, Ph.D.
vedoucí katedry
Katedra cestovního ruchu

Anotace

Purtíková Michaela: Chráněné dílny jako možnost uplatnění osob se zdravotním postižením. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická v Jihlavě. Katedra Cestovního ruchu. Vedoucí práce: JUDr. Alena Prchalová, Ph.D. Stupeň odborné kvalifikace: bakalář. Jihlava 2011. 69 stran.

Obsahem bakalářské práce je porovnání chráněných dílen a jejich možností pro osoby se zdravotním postižením v oblasti cestovního ruchu. V teoretické části se zabývám charakteristikou osob se zdravotním postižením, jejich potřebami, právy a povinnostmi vztahující se k zaměstnávání těchto osob a informuji o chráněných dílnách. V praktické části se zaměřuji na konkrétní vybrané chráněné dílny, jejich aktivity a možnosti na trhu práce a zjišťuji zájmy ubytovacích, stravovacích zařízení a cestovních kanceláří/cestovních agentur o spolupráci s těmito chráněnými dílnami.

Klíčová slova: Trh práce, Chráněné dílny, Osoby se zdravotním postižením, Cestovní ruch, Zaměstnávání, Spolupráce, Bakalářská práce.

Annotation

Purtíková, Michaela: The sheltered workshops as possibilities for people with disabilities. Bachelor thesis. College of Polytechnics, Jihlava, Department of Tourism. Thesis supervisor: JUDr. Alena Prchalová, Ph.D. Level of the professional qualification: Bachelor. Jihlava 2011. 69 pages.

The content of this thesis is comparison of sheltered workshops and their possibilities for people with disabilities in tourism. In the theoretical part of the work I deal with characteristics of people with disabilities, their needs, contents rights and duties relating to employment these people and inform about sheltered workshops. In the practical part I focus on concrete sheltered workshops, their activities and possibilities in the labour market and research interests of accommodation facilities, catering establishment and tour operators/travel agencies to cooperate with these sheltered workshops.

Key words: Labour market, Sheltered workshops, People with disabilities, Tourism, Employment, Cooperation, Bachelor thesis.

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucí práce JUDr. Aleně Prchalové, Ph.D. za odborné vedení práce, konzultace, cenné rady a čas, který mi věnovala. Děkuji své sestře Veronice Purčíkové, DiS. za poskytnutí zapůjčené literatury a dalších materiálů k tomuto tématu se vztahujících a za podporu a veškerou poskytovanou pomoc v průběhu psaní bakalářské práce. Zvláštní poděkování patří také všem respondentům, kteří mi věnovali svůj čas k vyplnění dotazníků a poskytli tak důležité informace pro tvorbu práce. A v neposlední řadě bych ráda poděkovala Chráněné dílně u sv. Anny a chráněné dílně Handicap centrum Srdce za poskytnutí informací a spolupráci.

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ .

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje AZ, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **souhlasím** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užit své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do její skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne 7. 3. 2011

Podpis

Předmluva

Ve své bakalářské práci jsem se rozhodla porovnat dvě vybrané chráněné dílny a jejich možnosti pro osoby se zdravotním postižením v oblasti cestovního ruchu, a to pod názvem „Chráněné dílny jako možnost uplatnění osob se zdravotním postižením“. Je pravda, že v práci příliš znalostí získaných studiem nevyužiju, nicméně zapojením trhu cestovního ruchu se o to alespoň z části pokusím. I když toto téma není často spojováno s cestovním ruchem, chtěla bych právě na základě této práce ukázat, že právě cestovní ruch může mít velkou váhu a mnoho možností pro osoby se zdravotním postižením, a to i v rámci chráněných dílen.

Nejsem velkou milovnicí lékařství a zdravotnictví, ale téma o zdravotně postižených a znevýhodněných osobách mě velmi zaujalo. Jsem „zdravý“ člověk, naštěstí mohu říci, že mě netrápí žádný handicap. I přesto si ale dokážu představit, jak se tato část obyvatel cítí a v jaké situaci se nachází. Téma jsem si vybrala na základě zájmu o tuto problematiku a o možnost nahlédnout do odlišného, avšak ne zcela lehkého světa těchto spoluobčanů. A pokusit se vymyslet řešení pro zlepšení a uplatnění těchto osob, právě na trhu cestovního ruchu. Důvodem výběru tohoto tématu byla také inspirace z mého okolí. Jelikož moje sestra, několik rodinných příslušníků a přátel pracuje ve zdravotnictví, byl to pro mě určitý pozitivní impuls a druh možnosti jak shromáždit na toto téma více informací.

Při tvorbě bakalářské práce budu čerpat z řady zákonů, odborných článků a knih, které se zabývají touto tematikou. Text doplňují mapy, tabulky a obrázky související s uvedeným tématem.

Obsah

Úvod a cíl práce	9
Teoretická část.....	11
1 Osoby se zdravotním postižením	11
1.1 Vymezení osob se zdravotním postižením	11
1.2 Osoby se zdravotním postižením a jejich zvláštní potřeby	12
2 Zaměstnávání osob se zdravotním postižením	13
2.1 Právo osob se zdravotním postižením na zaměstnání	13
2.2 Práva a povinnosti v rámci zaměstnávání OZP	14
2.3 Pracovní rehabilitace	16
2.4 Problémy se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením	17
2.5 Možnosti zaměstnávání osob se zdravotním postižením	18
3 Chráněná pracovní dílna a chráněné pracovní místo	21
3.1 Státní podpora a další možnosti financování	22
Praktická část	24
4 Vybrané chráněné dílny a jejich situace na trhu práce	25
4.1 Chráněné dílny u sv. Anny	25
4.2 Chráněná dílna Handicap centrum Srdce	27
4.3 Finanční podpora a spolupráce s chráněnými dílnami	29
4.4 Porovnání nynější situace a možností chráněných dílen.....	35
5 Výzkumné šetření.....	37
5.1 Cíl výzkumu.....	37
5.2 Metodika výzkumu.....	37
5.3 Vyhodnocení a výsledky výzkumu	38
5.4 Shrnutí vyhodnocení výzkumu	47
6 Závěr.....	48
Seznam použité literatury	51

Monografie	51
Elektronické publikace	51
Přílohy.....	53

Úvod a cíl práce

Téma Chráněné dílny jako možnost uplatnění osob se zdravotním postižením jsem si navrhla sama. V blízkosti mého bydliště se totiž jedna chráněná dílna nachází a mě už dlouho zajímala činnost těchto pracovišť. V mém okolí, mezi přáteli a známými, se nepohybují osoby se zdravotním postižením, a tak jsem se chtěla prostřednictvím bakalářské práce více a hlouběji seznámit s problematikou jejich situace na trhu. Je jasné, že jejich postavení ve společnosti je značně obtížné a uplatnit se na otevřeném trhu je pro tyto osoby často neproveditelné. V rámci chráněných dílen pro ně ale určitá naděje uplatnění existuje. Chtěla jsem se zaměřit jen na několik vybraných chráněných dílen a především na osoby s těžším zdravotním postižením, jelikož těm je možnost uplatnění nejvíce odepřena.

Výběr tématu byl tedy hned z několika důvodů. Zájem o tuto problematiku, možnost nahlédnout do odlišného světa těchto spoluobčanů a také určitá inspirace od mého okolí, jelikož moje sestra a několik známých pracuje ve zdravotnictví. Ale hlavně najít příčinu problémů s uplatněním osob se zdravotním postižením a vymyslet nejjednodušší a nejlepší řešení pro zlepšení situace.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě hlavní části, na teoretickou a praktickou. Teoretická část se zabývá postavením osob se zdravotním postižením ve společnosti a celkově na trhu práce. Je zde základní vymezení osob se zdravotním postižením a jejich zvláštních potřeb, podrobné informace o právech a povinnostech zaměstnavatelů vůči těmto osobám a problémy spojené s jejich zaměstnáváním. Dále jsou v této části zmiňované možnosti pro uplatnění osob se zdravotním postižením a samozřejmě je zde definován pojem chráněná dílna a také uvedeny možnosti její finanční podpory.

Praktickou část jsem rozdělila na dvě kapitoly. V první kapitole jsou uvedeny informace už o konkrétních vybraných chráněných dílnách. Porovnala jsem zde jejich činnost, finanční podporu a spolupráci s ostatními subjekty. Po zhodnocení situace každé z dílen jsem se v rámci druhé kapitoly zaměřila na průzkum mezi subjekty cestovního ruchu formou dotazníkového šetření. Dotazníky jsem rozesílala náhodně vybraným tuzemským ubytovacím a stravovacím zařízením a také cestovním kancelářím a agenturám. I když se jednalo o náhodný výběr, snažila jsem se oslovovat subjekty větší a známější, alespoň s 25 zaměstnanci.

Bakalářskou práci doplňují kromě obrázků, map a tabulek souvisejících s uvedeným tématem, také přílohy. V příloze jsou obsaženy katalogy jednotlivých chráněných dílen, které byly zasílány subjektům spolu s dotazníkem pro tvorbu výzkumné části. Zmiňovaný dotazník je také součástí přílohy. Přílohu dále doplňují obrázky chráněných dílen, jejich interiér i exteriér a v neposlední řadě několik formulářů spojených s financováním chráněné dílny, uznáním osoby zdravotně znevýhodněné a oznámením o plnění povinné podílu.

Cílem této práce je porovnat dvě vybrané chráněné dílny, z různých krajů České republiky, a jejich situaci na trhu a možnosti pro osoby se zdravotním postižením, poukázat na možnosti uplatnění osob se zdravotním postižením v oblasti cestovního ruchu a formou dotazníkového šetření zjistit zájem subjektů cestovního ruchu o spolupráci s chráněnými dílnami, především pak s osobami se zdravotním postižením. A v neposlední řadě se pokusit vymyslet řešení, jak by se tato situace dala zlepšit.

Na naší škole se touto problematikou v posledních pěti letech nikdo nezabýval.

Teoretická část

1 Osoby se zdravotním postižením

Některé osoby mají postavení na trhu, ale nejen tam, velmi ztížené. Proto se jim také věnuje větší míra pozornosti, co se týče pracovně-právních předpisů. Do této skupiny patří i osoby se zdravotním postižením, u kterých se předpokládá určité omezení právě na základě nepříznivého zdravotního stavu.

A právě těmito osobami, tedy osobami se zdravotním postižením (dále jen „OZP“), se budu dále zabývat v následujících kapitolách

1.1 Vymezení osob se zdravotním postižením

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), od 1. 1. 2010 stanovil v § 67 odst. 2 okruh osob, které jsou pro účely zaměstnanosti považovány za osoby se zdravotním postižením.

Jedná se o fyzické osoby, které jsou:

- orgánem sociálního zabezpečení uznány invalidními ve třetím stupni (jinak také, osoby s těžším zdravotním postižením),*
- orgánem sociálního zabezpečení uznány invalidními v prvním nebo druhém stupni,*
- rozhodnutím úřadu práce uznány zdravotně znevýhodněnými.*

Za zdravotně znevýhodněnou osobu se považuje fyzická osoba, která má zachovanou schopnost vykonávat soustavné zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, ale její schopnosti být nebo zůstat pracovně začleněná, vykonávat dosavadní povolání nebo využít dosavadní kvalifikaci nebo kvalifikaci získat jsou podstatně omezeny z důvodu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Jedná se např. o osoby s cukrovkou, roztroušenou sklerózou či epilepsií.

Za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se považuje nepříznivý stav, který podle poznatků lékařské vědy má trvat déle než jeden rok a podstatně omezuje psychické, fyzické nebo smyslové schopnosti a tím i schopnost pracovního uplatnění. [1]

Toto rozdělení slouží hlavně pro účely zaměstnanosti. Existuje ale spousta dalších definic a rozlišení těchto OZP.

Tak tedy například, zdravotní postižení je: „stav trvalého a závažného snížení funkční schopnosti v důsledku nemoci, úrazu nebo vrozené vady“. Tuto definici uvádí ve své publikaci Vysokajová (2000; s. 25).

Dalším je například Libor Novosad, který rozlišuje „postižení vrozené a postižení získané během života nebo handicapu rozděluje na fyzické, mentální, smyslové, vady zdravotního stavu a vady vázané na duševní onemocnění“. (2009; s. 28).

1.2 Osoby se zdravotním postižením a jejich zvláštní potřeby

Osoby, které mají to štěstí a netrpí žádným zdravotním postižením, si myslí, že naopak lidé trpící nějakým postižením mají nějaké mimořádné, prioritní potřeby. Jak je to ale doopravdy?

Není v tom nic složitého. Osoby se zdravotním postižením mají jednoduše úplně stejné potřeby jako ostatní „normální“ lidé. Přesně ty, které jsou popisovány ve známé Maslowově hierarchii potřeb. Může ale dojít k situaci, kdy osoba pro své postižení nemůže některé z těchto lidských potřeb obvyklým způsobem realizovat. Důvodů může být spousta. Ať už je překážkou tělesné postižení, smyslové postižení, chronické onemocnění nebo psychická nemoc, jsou to závažné překážky zamezující realizaci důležitých lidských potřeb.

Tyto potřeby, které uvádí Maslowov, jsou součástí každého z nás, rozdíl je jen ve způsobu a možnostech uspokojování každého jedince. Překážky a beznaděj v realizaci běžných lidských potřeb potom mohou vést k různým existenčním potížím, depresi, frustraci, citovému vytížení a mohou negativně a na dlouho dobu ovlivňovat vývoj osobnosti. V této fázi může osoba s jakýmkoli zdravotním postižením potřebovat individuální pomoc či určitou podporu.

A právě toto považuje většina z nás za ty „zvláštní“ potřeby, ale opravdu tomu tak není. Tato pomoc není nějak zvláštní, je to jen určité opatření, kterým se zpřístupňují možnosti k realizaci a k naplňování zcela přirozených potřeb. Je to zpřístupňování například vzdělání nebo pracovního uplatnění. (Novosad; 2009; s. 47)

2 Zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Pro zaměstnavatele je často velkým problémem a obavou zaměstnávat lidi, které omezuje jejich zdravotní stav. Přitom veškeré pracovní vztahy, jako je například uzavírání pracovních smluv, se řídí zákoníkem práce. V některých případech je povinností zaměstnavatele přizpůsobit pracovní podmínky stavu zaměstnance. To může být hlavní nevýhodou, protože v případě, že tak neučiní, a to vědomě, může být jeho chování bráno jako nepřímá diskriminace, o které se více zmíním v jedné z dalších kapitol.

Existuje ale také mnoho důvodů proč tyto osoby se zdravotním postižením zaměstnávat. Kromě daňových úlev jsou to další různé finanční výhody, související například s vytvořením chráněné pracovní dílny, na které přispívá stát. O tomto ale až v kapitole o chráněných dílnách.

2.1 Právo osob se zdravotním postižením na zaměstnání

Podle Listiny základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky, má každý občan právo získávat prostředky na své životní potřeby prací. Listina základních práv a svobod stanoví v čl. 26: „*Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost. Každý má právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací.*“ V čl. 28 stanoví: „*Zaměstnanci mají právo na spravedlivou odměnu za práci a na uspokojivé pracovní podmínky.*“ V čl. 29 stanoví: „*Osoby zdravotně postižené mají právo na zvýšenou ochranu zdraví při práci a na zvláštní pracovní podmínky*“ a dále pak „*na zvláštní ochranu v pracovních vztazích a na pomoc při přípravě k povolání.*“ [2]

Osoby se zdravotním postižením, ale nejen ti, se mohou potýkat s formou přímé či nepřímé diskriminace, která je ale samozřejmě zakázána. A to například z důvodu pohlaví, sexuální orientace, rasového nebo etnického původu, národnosti, sociálního původu, věku, náboženství či právě zdravotního stavu.

Diskriminaci před nástupem do zaměstnání upravuje zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a diskriminaci v pracovním poměru

upravuje zákoník práce a dále zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů.

Nemělo by se tedy stát, že osoba se zdravotním postižením bude při ucházení se o zaměstnání odmítnuta a to jen z důvodu, že potřebuje speciální pracovní podmínky, které by jí byl zaměstnavatel schopen vytvořit.

Jiný příklad je ale ten, pokud je osoba se zdravotním postižením odmítnuta z důvodu povahy zaměstnání, což znamená, že by právě na základě svého zdravotního postižení nemohla práci vykonávat. Poté se o diskriminaci nejedná.

2.2 Práva a povinnosti v rámci zaměstnávání OZP

Práva a povinnosti zaměstnavatele, který zaměstnává osobu se zdravotním postižením, jsou ustanoveny § 79 a § 80 zákona o zaměstnanosti.

Zaměstnavatelé jsou oprávněni požadovat od úřadu práce:

- a) informace a poradenství v otázkách spojených se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením,*
- b) součinnost při vyhrazování pracovních míst zvláště vhodných pro osoby se zdravotním postižením,*
- c) spolupráci při vytváření vhodných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením,*
- d) spolupráci při řešení individuálního přizpůsobování pracovních míst a pracovních podmínek pro osoby se zdravotním postižením.*

Zaměstnavatelé jsou naopak povinni:

- a) rozšiřovat podle svých podmínek a ve spolupráci s lékařem závodní preventivní péče možnost zaměstnávání osoby se zdravotním postižením individuálním přizpůsobováním pracovních míst a pracovních podmínek a vyhrazováním pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením,*
- b) spolupracovat s úřadem práce při zajišťování pracovní rehabilitace,*

c) *vést evidenci zaměstnáváných osob se zdravotním postižením; evidence obsahuje údaje o důvodu, na základě kterého byla uznána osobou zdravotně postiženou,*

d) *vést evidenci pracovních míst vyhrazených pro OZP. [1]*

Zaměstnavatelé zaměstnávající více než 25 osob v řádném pracovním poměru jsou povinni zaměstnávat 4 % OZP z celkového počtu všech zaměstnanců, což činí asi 1 OZP na 25 zaměstnanců. Splněním tohoto „povinného podílu“ mohou zaměstnavatelé řešit i náhradním plněním, to znamená:

a) odebráním výrobků nebo služeb od zaměstnavatelů zaměstnávajících více než 50 % zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením, nebo zadáváním zakázek či odebráním výrobků chráněných pracovních dílen,

b) odvodem do státního rozpočtu,

c) kombinací předešlých možností. [1]

Těmto zaměstnavatelům je v § 83 zákona o zaměstnanosti, uložena povinnost do 15. února oznámit místně příslušnému úřadu práce plnění povinného podílu za uplynulý kalendářní rok a způsob jeho plnění. Oznámení pro rok 2010 je uvedeno v Příloze 4.

Přepočet odebraných výrobků se provádí tak, že se cena všech skutečně zaplacených výrobků vydělí 7násobkem průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí roku 2010, tj. částkou 163 268 Kč. Výsledkem je počet zaměstnanců se zdravotním postižením, které si zaměstnavatel započítá do povinného podílu na základě odebrání výrobků nebo služeb nebo zadávání zakázek.

Výše odvodu do státního rozpočtu činí za každou OZP, kterou by zaměstnavatel měl zaměstnávat, 2,5násobek průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí kalendářního roku, v němž povinnost plnit povinný podíl OZP vznikla. Výše průměrné mzdy roku 2010 činí 23 324 Kč. Odvod do státního rozpočtu za jednoho přepočteného zaměstnance činí ročně 2,5násobek této částky, tj. 58 310 Kč. [3]

Tab. 1: Přehled náhradního plnění v částkách

Počet zaměstnanců	Povinný podíl OZP	Odvod do státního rozpočtu v Kč	Roční odběr od chráněné dílny za (v Kč)
25	1	58 310,-	163 268,-
50	2	116 620,-	326 536,-
100	4	233 240,-	653 072,-
200	8	466 480,-	1 306 144,-
300	12	699 720,-	1 959 216,-
400	16	932 960,-	2 612 288,-
500	20	1 166 200,-	3 265 360,-

2.3 Pracovní rehabilitace

Na pracovní rehabilitaci mají osoby se zdravotním postižením právo. Zabezpečuje ji příslušný úřad práce dle bydliště osoby se zdravotním postižením ve spolupráci s určitými rehabilitačními středisky.

Pracovní rehabilitace je tedy souvislá činnost zaměřená na získání a udržení vhodného zaměstnání osoby se zdravotním postižením, kterou na základě její žádosti zabezpečují úřady práce a hradí náklady s ní spojené. Žádost osoby se zdravotním postižením obsahuje její identifikační údaje, a dále obsahuje doklad osvědčující, že je osobou se zdravotním postižením. [1]

Podle Jána Jesenského představuje pracovní rehabilitace především proces obnovy pracovního potenciálu OZP a proces přípravy na produktivní práci. Obnovený pracovní potenciál pak dává možnost pracovního uplatnění. (Jesenský; 1995; s. 117)

Pracovní rehabilitace zahrnuje zejména poradenskou činnost zaměřenou na volbu povolání, volbu zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti, zprostředkování, udržení a změnu zaměstnání, vytváření vhodných podmínek pro výkon zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti.

Součástí je i teoretická a praktická příprava pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, která zahrnuje přípravu na budoucí povolání, přípravu k práci a specializované rekvalifikační kurzy.

Pracovní rehabilitace je pro osobu se zdravotním postižením velmi významná, protože umožňuje její uplatnění na trhu práce, což je pro takovouto osobu velmi

důležité. Také člověka zabezpečuje hmotně, protože může pobírat podporu při rekvalifikaci a to na základě rozhodnutí úřadu práce. Ovlivňuje sebevědomí, samozřejmě pozitivně, jelikož rozvíjí osobnost a začleňuje osoby do pracovního prostředí, čímž také přispívá k růstu jejich prestiže. V neposlední řadě také přispívá k překonání defektivity, což je porucha vztahů k sobě a k prostředí. (Jesenský; 1995, s. 118).

2.4 Problémy se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením

Ke konci roku 2010 žilo v České republice z celé desetimilionové populace 672 tisíc osob se zdravotním postižením ve věku nad 15 let. Dle údajů Českého statistického úřadu jich bylo ve 3. čtvrtletí více než 77 % ekonomicky neaktivních. Pro porovnání uvedu například rok 2006, kdy bylo 624 tisíc OZP s více než 75 % ekonomickou neaktivitou. Je vidět, že počet OZP a procento neaktivity se rok od roku nepatrně zvyšuje. Ač se Česká republika v rámci Evropské unie snaží omezit diskriminaci zdravotně postižených a vytvořit jim ideální podmínky pro život, stále tu jsou dost velké rezervy.

Jedním z problémů může být chování samotného zaměstnavatele, který odmítne zavést opatření nezbytná pro vykonávání práce OZP. Tímto se ale dopustí tzv. nepřímé diskriminace OZP, která je přísně zakázána, jak už jsem uváděla v kapitole 2.1 [4];[5]

Je potřeba si také položit otázku, zda mají zdravotně postižení, hlavně mladí lidé, dostatečný přístup k lepšímu a vyššímu vzdělání. Ke 3. čtvrtletí roku 2010 dali čeští zaměstnavatelé práci přes 116 tisícům zdravotně postiženým, ale dalších 35 tisíc ji stále najít nemohou. Tato část většinou spadá do kategorie lidí se základním vzděláním či vyšší věkové kategorie. Statistiky jasně dokládají podstatné usnadnění hledání práce s určitým vyšším vzděláním, a to i pro tuto skupinu občanů. Přístup ke vzdělání by měl mít prostě každý, a bez výjimky.

Existuje už pár univerzit, které zavedly programy pro podporu zdravotně postižených. Umožňují tímto nadaným mladým lidem s těžším tělesným nebo smyslovým postižením, někdy i za pomoci individuální služby osobní asistence, začlenit se mezi ostatní studenty.

Zdravotní problémy mohou v budoucnu potkat kohokoli z nás, některé může dokonce postihnout těžké zdravotní postižení, například v důsledku úrazu při nějakém sportu. Pro efektivní návrat k plnohodnotnému, aktivnímu životu je zaměstnání jedním z klíčových nástrojů.

2.5 Možnosti zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Je důležité předem rozlišit, o jaký typ postižení se jedná, protože od typu a míry postižení se odvíjí možnosti pracovního uplatnění. Je zřejmé, že pro osoby s lehčím postižením (např. astma, cukrovka, epilepsie), bude snadnější najít pracovní uplatnění, než pro osoby s těžkým postižením (např. nevidomý člověk, mentální postižení).

Nezaměstnanost jsou mnohem vícekrát ohroženi OZP se základním vzděláním než OZP s alespoň středoškolským vzděláním s maturitou. To znamená, že vzdělání hraje na trhu práce významnou roli a s jeho nižší úrovní klesá i uplatnění. To už jsem ale uváděla v jedné z předchozích kapitol. V tomto případě se většinou jedná o skupinu OZP s lehčím postižením, protože osobám s těžším postižením je tato možnost často odepřena. Přístup na pracovní trh a mzda za vykonanou práci jsou hlavním zdrojem obživy a jsou ochranou proti chudobě a sociálnímu vyloučení, proto je potřeba zajišťovat také OZP přístup na trh práce. Jakým způsobem a za jakých podmínek by se mohly tyto osoby tedy uplatnit? Především v rámci chráněných dílen, a také na toto téma je zaměřena moje práce. Ale vezmu to postupně.

Jak už jsem uváděla v kapitole 2.2, stát zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 25 zaměstnanců ukládá povinnost zaměstnat 4% podíl OZP nebo odebrat zboží vyrobené lidmi se zdravotním postižením, případně odvést do státního rozpočtu finanční příspěvek. Určitě se najde několik zaměstnavatelů, kteří vytváří podmínky pro zaměstnávání OZP i bez toho, aby čerpali jakoukoliv podporu od státu. A těchto je potřeba si vážit. I když je pravda, že stále chybí mnoho zaměstnavatelů, kteří by chtěli osoby se zdravotním postižením zaměstnávat, na druhou stranu ale není ani převaha OZP, kteří by byli schopni jít pracovat na běžný trh. Přímé zaměstnávání OZP je sice největší prioritou, nicméně ve většině případů zaměstnavatel tuto povinnost plnit nemůže. Brání mu v tom například

charakter práce nebo požadavky na kvalifikaci. Tento způsob je jedním z možností jak by se mohly OZP uplatnit, nicméně v častých případech nerealizovatelný. Proto existuje další případ, kdy podnik může odebírat výrobky nebo výrobní programy zaměstnavatelů s více než 50 % pracovníků OZP.

Dalším možným způsobem je zaměstnávání v chráněných dílnách. Místa v chráněných dílnách je důležité směřovat k nejvíce znevýhodněným osobám, v našem případě se jedná o osoby s těžkým postižením, protože takovéto osoby se nejhůře uplatňují na trhu práce. Úřad práce zpravidla přispívá na zřízení takové dílny a po určitou dobu také přispívá na částečnou úhradu provozních nákladů, a pokud jsou splněna všechna zákonná kritéria, je možné čerpat i příspěvek na zaměstnávání OZP. Chráněná dílna umožňuje získat místo, kde bude možný individuální přístup k zaměstnanci bez požadavků na maximální výkon, kterého OZP nemůže dosáhnout. Provádí se zde pracovní rehabilitace, lidé se učí chodit do zaměstnání, plnit zadané úkoly a plánovat svůj pracovní i volný čas. V dílnách často vznikají unikátní díla, která stojí za to prezentovat a rozvíjet, propagovat a pomáhat takovým dílnám, které se často sotva ekonomicky drží.

V neposlední řadě by se OZP mohly také uplatnit v rámci tzv. náhradního plnění, o kterém jsem se už několikrát zmiňovala v předchozích kapitolách. Je to jeden z nejjednodušších způsobů, kterého využívají ostatní běžní zaměstnavatelé, jelikož se „přímého“ zaměstnávání OZP bojí, ale dávají tím alespoň další možnost uplatnění a rozvíjení osob s postižením, kterým život nepřál. Jedná se především o zadávání zakázek a odebírání výrobků chráněných dílen. Výhodou je převedení práce určité firmy na zaměstnance dílny při zachování 100 % kvality, úspory vlastních mzdových výdajů, splnění zmíněné povinnosti náhradního plnění a celková úspora kapacit firmy.

V mé práci chráněné dílny nabízí výrobu reklamních, dekorativních a dárkových předmětů, jakou jsou svíčky, mýdla, kravaty, dekorační keramika, obrázky malované na sklo či hedvábí. Odebíráním výrobků by bylo umožněno rozvíjení OZP a uplatnění v dalších sférách pracovního trhu, v případě mé práce například v oblasti cestovního ruchu. Je nespočet stravovacích zařízení, která využívají pro svou činnost svíčky, mýdla a různou dekoraci. Jinak tomu není u ubytovacích zařízení či cestovních kanceláří, která si svůj interiér také vylepšují různou

dekorací či využívají dárkových předmětů pro spokojenost, navrácení a zvýšení klientely. Je jasné, že tato zařízení nezaměstnají osobu se zdravotním postižením, a když tak velmi zřídka. Proč tedy nevyužít možnosti náhradního plnění a „zabít“ tak dvě mouchy jednou ranou. Jednak splnění povinného podílu a také podáním pomocné ruky těm, kteří to nejvíce potřebují. Dát těmto osobám možnost další práce a dalšího rozvoje.

3 Chráněná pracovní dílna a chráněné pracovní místo

Pro mnohé osoby se zdravotním postižením je běžný nebo zkrácený pracovní úvazek nevhodný, v některých případech i nereálný. Pro tyto osoby může být částečným řešením práce právě v chráněných dílnách. Je třeba ale podotknout, že tyto zařízení nemohou být ekonomicky soběstačné. Ziskovost není moc pravděpodobná a úspěchem lze nazývat návratnost režijních nákladů. Financování je zabezpečeno například z příspěvků sponzorů, z veřejných prostředků nebo z prostředků získaných charitativními aktivitami.

Největším přínosem chráněných dílen je efekt psychologický, výchovný či sociálně-terapeutický. Lidé se tímto způsobem mohou setkávat, mluvit spolu, diskutovat o svých problémech a poznávat cenu práce.

Chráněná pracovní dílna

Chráněná pracovní dílna je podle zákona o zaměstnanosti: *Pracoviště zaměstnavatele, vymezené na základě dohody s úřadem práce a přizpůsobené pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením, kde je v průměrném ročním přepočteném počtu zaměstnáno nejméně 60 % těchto zaměstnanců. Chráněná pracovní dílna musí být provozována po dobu nejméně 2 let ode dne sjednaného v dohodě.* [1]

Podle Libora Novosada se *Chráněnými dílnami a chráněnými pracovišti rozumí pracoviště provozovaná PO nebo FO, kde pracuje přes 50 % občanů se zdravotním postižením, kteří by se na otevřeném trhu práce uplatnili jen velmi těžko nebo vůbec. Práce probíhá v menších kolektivech, většinou na zkrácený úvazek a měla by zohledňovat zdravotní omezení zaměstnanců. Zaměstnancům náleží mzda a vztahují se na ně všechna práva a povinnosti zakotvené v zákoníku práce a zákoně o zaměstnanosti.* (Novosad; 2009; s. 50)

Je také samozřejmé, že od chráněných dílen nelze očekávat konkurenceschopnost na běžném trhu. Jejich smyslem je poskytovat osobám se zdravotním postižením částečné pracovní uplatnění a také jim umožňují podílet se na pracovní rehabilitaci. Není tedy jejich prioritou dosahovat zisk, není ovšem vyloučen. Případný zisk z aktivit chráněných dílen je určen ke krytí provozních nákladů provozovatele, jimž bývá neziskový subjekt.

Chráněné pracovní místo

Chráněné pracovní místo je místo vytvořené zaměstnavatelem pro OZP na základě písemné dohody s úřadem práce. Chráněné pracovní místo musí být provozováno po dobu nejméně 2 let ode dne sjednaného v dohodě. Na vytvoření chráněného pracovního místa poskytuje úřad práce zaměstnavateli příspěvek.

3.1 Státní podpora a další možnosti financování

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Tento příspěvek je uveden v zákoně o zaměstnanosti, přesněji v § 78 a poskytuje se zaměstnavateli zaměstnávající více než 50% OZP, právě na jejich podporu v zaměstnávání. Je přidělován zaměstnavateli měsíčně na každého zaměstnance a to ve výši skutečně vynaložených mzdových nákladů včetně zdravotního a sociálního pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Částka činí nejvýše 8 000 Kč.

Příspěvek na vytvoření chráněného pracovního místa a pracovní dílny

Na vytvoření poskytuje zaměstnavateli úřad práce příspěvek. Tento příspěvek je zakotven v zákoně o zaměstnanosti, a to v § 75 a § 76. Jeho výše je závislá na stupni postižení zaměstnance a na počtu vytvořených pracovních míst. Počítá se z průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí předchozího roku.

Jeho výše činí v rámci 1 pracovního místa pro OZP 8násobek a pro osoby s těžším zdravotním postižením 12násobek z průměrné mzdy. V rámci 10 pracovních míst je to pro OZP 10násobek a 14násobek pro osoby s těžším zdravotním postižením.

Tato výše je v rámci jak vytvoření chráněného pracovního místa, tak chráněné pracovní dílny.

Příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů

V § 76 zákona o zaměstnanosti je také uvedena možnost úřadu práce na základě písemné dohody se zaměstnavatelem poskytnout i příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů chráněné dílny. Výše příspěvku může činit nejvíce 3násobek průměrné mzdy národního hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí předchozího kalendářního roku. [1]

Alternativní či doplňkové možnosti financování

Je ale jasné, že tyto dotace ze státního a krajského rozpočtu na provoz a zabezpečování služeb pro osoby se zdravotním postižením jsou nedostatečné. Řešením by mohla být výpomoc prostřednictvím grantových řízení či sponzoringu. Přidělené grantové prostředky plynou jak ze státního rozpočtu ČR, tak z fondů EU.

Pro chráněné dílny zaměřené na zdravotně znevýhodněnou populaci je grantové řízení jedním z variabilních zdrojů financování jak jejich provozu, tak i rozvojových či nadstandardních aktivit nebo služeb. Tematické úkoly, výběr projektů, přiznání grantu na jejich řešení a realizaci vyhláší ministerstva školství, kultury, zdravotnictví a práce a sociálních věcí. (Novosad; 2009; s. 254)

Dalším možným zdrojem financí je vyhledávání finančních zdrojů a jejich získávání pro veřejně prospěšné účely. Například spolupráce s ubytovacími a stravovacími zařízeními.

Praktická část

Praktická část se zabývá hlavním cílem bakalářské práce, kterým je porovnání vybraných chráněných dílen a jejich možností pro osoby se zdravotním postižením především v oblasti cestovního ruchu.

Rozdělila jsem ji na dvě části. První část se zabývá porovnáním vybraných chráněných dílen a jejich situací na trhu práce a druhá část se skládá z výzkumu mezi subjekty v oblasti cestovního ruchu. Tímto výzkumem jsem zjišťovala, jaké možnosti mají osoby se zdravotním postižením v rámci chráněných dílen právě v cestovním ruchu.

Pro moji práci jsem si vybrala Chráněnou dílnu u sv. Anny ve Dvoře Králové nad Labem a chráněnou dílnu Handicap centrum Srdce v Poděbradech. Jelikož pocházím právě ze Dvora Králové, výběr této chráněné dílny byl jednoznačný. Druhou chráněnou dílnu jsem vybrala na základě porovnání míry nezaměstnanosti, která činila v kraji Královéhradeckém 7,93 % a Středočeském 7,52 %. Údaje jsou aktualizované k 31. 3. 2011. Poté už stačilo najít město, s přibližně stejným počtem obyvatel a tím byly právě Poděbrady.

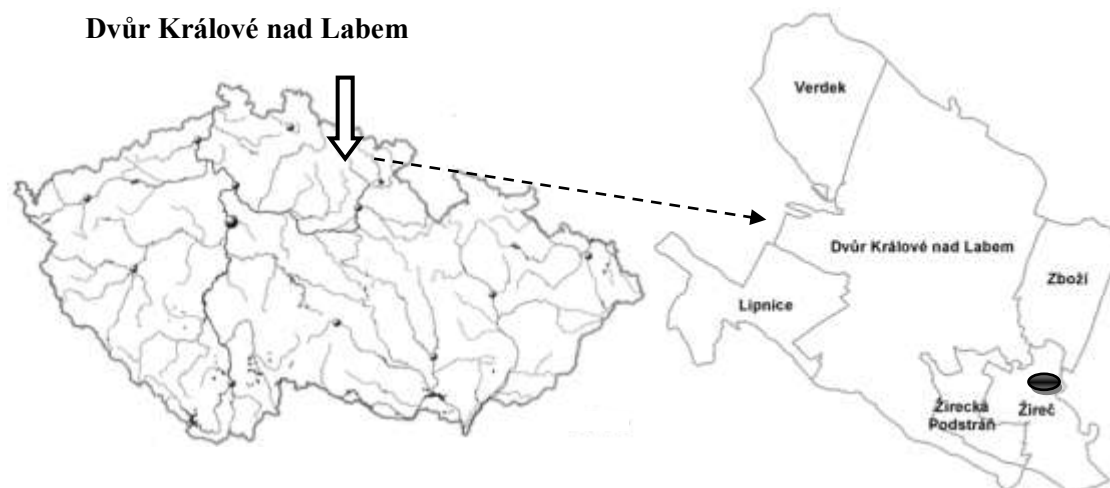
Co se týče míry nezaměstnanosti v jednotlivých městech, činila v Poděbradech 10,4 %, a to k 31. 12. 2010, kdy se o zaměstnání ucházelo 982 lidí, z toho bylo 190 OZP. V porovnání s druhým městem, Dvorem Královým, byla míra nezaměstnanosti celkem stejná, zde činila 9,5 %. Celkový počet nezaměstnaných činil 1430 osob, z čehož 207 bylo OZP. Dalo by se říci, že podle statistických údajů mají tyto dvě města relativně stejné podmínky a možnosti pro osoby se zdravotním postižením. Relativně stejný počet obyvatel, míru nezaměstnanosti a také počet osob se zdravotním postižením bez pracovního uplatnění. Rozdíl by se ale přeci jenom našel, a to v počtu chráněných dílen. Porovnáme-li oblasti velikostí okresu, je více chráněných dílen na Trutnovsku (zde se nachází Dvůr Králové/Labem) než Nymbursku (zde se nachází Poděbrady). A to v poměru 12:2 chráněným dílnám. V rámci samostatných měst je ale počet stejný, každé disponuje jednou chráněnou dílnou. Mají i tak stejné podmínky a možnosti pro znevýhodněné osoby? Jak tyto podmínky ještě zlepšit a zvýšit možnosti uplatnění? O tom a mnohém dalším budou následující kapitoly v praktické části.[6]

4 Vybrané chráněné dílny a jejich situace na trhu práce

V této části budou představeny mnou vybrané chráněné dílny z výše uvedených krajů a měst České republiky. Také zmíním pár základních údajů o samotných městech, kde se dílny nacházejí. Poté se budu věnovat jejich situaci na trhu práce a možnostem pro osoby se zdravotním postižením.

4.1 Chráněné dílny u sv. Anny

Chráněné dílny u sv. Anny se nacházejí v části obce Žireč, která je součástí města Dvůr Králové nad Labem. Administrativní území města je dáno hranicemi šesti katastrálních území, a to právě Dvorem Králové nad Labem, Lipnicí, Verdekem, Zbožím, Žireckou Podstrání a již zmiňovaným Žirčem.

Obr. 1: Lokace Dvora Králové a chráněné dílny[7];[8]

Z mapy na obr. č. 1 lze vidět, že město se nachází v centrální části Královéhradeckého kraje asi 35 km severně od Hradce Králové. K 31. 12. 2010 žilo na území města 16 101 obyvatel. Městem protéká nejvýznamnější a nejdelší řeka České republiky, Labe. Dvůr Králové nad Labem je znám hlavně díky jedné z největších evropských zoologických zahrad se Safari, kterou ročně navštíví přes půl milionu lidí. Velmi významná je také historická tradice textilního průmyslu a tradice umění foukání a barvení skleněných perel. Dnes se ve Dvoře Králové nad Labem vyrábí skleněné ozdoby na vánoční stromky. [9]

Co se týče počtu chráněných dílen, nachází se zde pouze výše zmiňovaná Chráněná dílna u sv. Anny. V celém bývalém okresu Trutnov jich lze pak napočítat 12.

Podle mých zjištěných informací vznikly Chráněné dílny u sv. Anny (dále jen „CHD“) koncem roku 2005 jako další středisko Oblastní charity Červený Kostelec. Součástí Oblastní charity Červený Kostelec je Hospic Anežky České, Háčko, Pečovatelská a Ošetřovatelská služba, Domov sv. Josefa a již zmiňované Chráněné dílny u sv. Anny.

Posláním této Chráněné dílny je zapojení osob se zdravotním postižením do pracovního procesu, a to především z královédvorského regionu. Snaží se také podporovat sociální začlenění těchto osob a předcházet jejich ohrožení, například dlouhodobou nezaměstnaností. Cíl je jednoduchý a u většiny chráněných dílen stejný, vytvářet pracovní místa pro OZP, jejich další vzdělání a tím zvýšení jejich uplatnění. K 31. 12. 2010 dílnu navštěvovalo celkem 32 osob se zdravotním postižením. Jsou zde jak osoby s lehčím, těžším zdravotním postižením, tak osoby zdravotně znevýhodněné.

Jelikož toto středisko nese název Chráněné dílny, je tvořeno několika samostatnými chráněnými pracovišti.

Umělecko-tvořivá chráněná dílna

Nabízí výrobu reklamních, dekorativních a dárkových předmětů, jako jsou kravaty, polštáře, dekorační keramika, ozdobné podnosy, obrázky malované na sklo a hedvábí a mnoho dalšího, samozřejmě ručně vyrobeného. Návrhy si většinou zaměstnanci vytvářejí sami. Vyrábí se zde i výrobky na zakázku dle přání zákazníka. Dále se zde vyrábějí polohovací pomůcky z textilu plněné polystyrénovými kuličkami. Katalog výrobků je uveden v příloze.

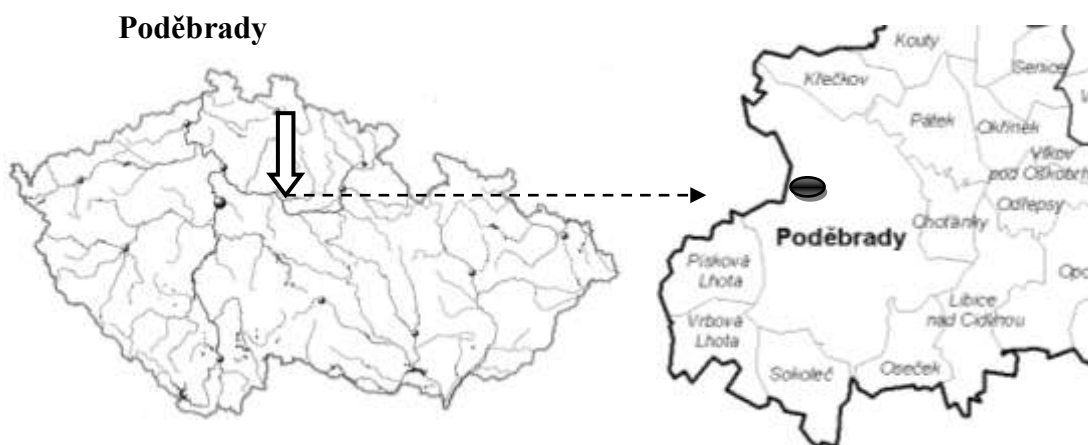
Administrativně počítačová chráněná dílna

V této části dochází k tvorbě a správě webových stránek. Tvoří se propagační materiály, jako plakáty, pozvánky nebo vizitky. Upravují se fotografie, skenují se různé dokumenty nebo se zpracovávají data.

Chráněná dílna zahradnictví nebo kuchyň a prodejna

4.2 Chráněná dílna Handicap centrum Srdce

Chráněná dílna Handicap centrum Srdce se nachází v lázeňském městě Poděbrady, které leží v půvabné Polabské nížině ve Středočeském kraji. K 31. 12. 2010 žilo na jeho území 13 032 obyvatel a přibližně stejné množství turistů a lázeňských hostů jej každý rok navštíví. Součástí města je také několik obcí. Jelikož se ale chráněná dílna nachází přímo v části samotných Poděbrad, nebudu se o nich více zmiňovat.

Obr. 2: Lokace Poděbrad a chráněné dílny[7];[10]

Poděbrady patří mezi nejteplejší místa v republice s nejstabilnějším počasím. Protéká jím stejně jako u předchozího města řeka Labe. Lidé se sem jezdí relaxovat, odpočívat, léčit, ale i sportovat. K založení lázní daly podnět objevy minerálních uhlíčitých pramenů známých u nás i v zahraničí svou specializací na léčbu srdečních a cévních onemocnění. Jelikož se jedná o lázeňské město, k prohlídce nejvíce láká Lázeňská kolonáda. Pozornosti návštěvníků neunikne ale také jezdecká socha krále Jiřího či zámek, který je dominantou města. [11]

Co se týče počtu chráněných dílen, nachází se zde také jenom jedna, Handicap centrum Srdce. V rámci okresu Nymburk lze napočítat chráněné dílny 2, což je oproti předchozímu okresu Trutnov celkem velký rozdíl.

Město Poděbrady se může už od roku 1995 chlubit zařízením, které pečuje o osoby se zdravotním postižením. Handicap centrum Srdce, o.p.s. poskytuje komplexní péči o lidi většinou s mentálním postižením. Jeho součástí je Týdenní stacionář, Denní stacionář, Sociální poradenství, Podpora samostatného bydlení a

Chráněná dílna, přesněji řečeno sociálně-terapeutická dílna. A právě této chráněné dílně se budu nadále věnovat.

Chráněná dílna Handicap centrum Srdce (dále jen „HCS“) funguje od roku 1996 a umožňuje už dlouhá léta klientům smysluplnou práci, pohodový kolektiv a mírné zlepšení finanční situace. K 31. 12. 2010 dílnu navštěvovalo 25 osob se zdravotním postižením, jak už jsem uváděla výše, tak to jsou většinou osoby s mentálním postižením, ale zato osoby s chutí do práce. Práce zde není fyzicky ani psychicky náročná. Chráněná dílna umožňuje zaměstnancům psychosociální rozvoj, učí je novým pracovním dovednostem, návykům a postupům.

Na jejím prostoru jsou vytvořeny 4 výrobní sekce pro hlavní dodavatele práce, ale také je k dispozici místnost pro vlastní výrobní program. Chráněná dílna je tvořena pouze jedním chráněným pracovištěm s několika výrobními programy.

Práce v keramické dílně

Výroba keramiky je zde dlouhodobě na vysoké úrovni. Vyrábí se misky, hrnky, ozdoby a doplňky pro různé příležitosti. Zaměstnanci si zde mohou vyzkoušet svou fantazii a zručnost.

Výroba svíček

Svíčky jsou vyrobeny z kvalitního palmového vosku a uvolňují příjemnou vůni. Vyrábí se svíčky různých velikostí, barev a vůní. Všechny výrobky je možné kombinovat, zvolit si barvu, vůni, způsob balení.

Výroba mýdel

Mýdla jsou zde vyráběna v různých tvarech, barvách a vůních. Velkou výhodou je to, že jsou všechna hypoalergická. Novinkou je výroba se zalitou žinkou.

Dále zaměstnanci pracují v textilní dílně nebo kompletují součástky pro automobilový průmysl.

HCS je tvořen pouze jedním chráněným pracovištěm, a tak se budu u CHD také zabývat pouze jedním chráněným pracovištěm, a to umělecko-tvořivou dílnou. Jelikož se v obou případech jedná o tvorbu výrobků, bude to jednodušší pro vzájemné porovnání dílen, kterému se budu věnovat v následujících kapitolách.

4.3 Finanční podpora a spolupráce s chráněnými dílnami

Jelikož mi bylo sděleno, že přesné číselné údaje ohledně tržeb, nákladů, dotací a příspěvků nesmí být sdělováno mimo organizaci, byla jsem nucena nějak tento problém obejít. Dle mého názoru ani není pro mou práci primární zmiňovat tyto informace, jde o možnosti uplatnění osob se zdravotním postižením a ty se dají zjistit i bez přesných finančních údajů. V rámci financování mi pro mou práci postačí alespoň počet projektů, dotací či dalších zdrojů finanční podpory.

Je pravda, že HCS vzniklo už v roce 1996, ale jelikož CHD funguje teprve od roku 2005, budu se u obou dílen věnovat stejnému období, a to posledními 5-ti lety provozu. U CHD to, na rozdíl od HCS, bude od jejího počátku, nicméně pro následné porovnání možností jednotlivých dílen se to jeví jako nejlepší možnost.

Co zde mohu následně uvést, jsou alespoň obecně výsledky hospodaření (dále jen „HV“) za období roků 2005 – 2010.

Chráněná dílna u sv. Anny si za celé zmiňované období zvládla udržet kladný hospodářský výsledek. V roce svého vzniku se jí vedlo celkem dobře a už po prvním roce svého fungování vykazovala kladný HV, což se nepodaří každé chráněné dílně. I když v roce 2006 vykazovala vyrovnaný HV, tedy se jí podařilo dovršit stejné výše nákladů i výnosů, stále se ale nejednalo o ztrátu. V roce 2009, v období celosvětové finanční krize, se jí také podařilo udržet kladný HV. S kladným HV se dovršil také rok 2010.

Chráněná dílna Handicap centrum Srdce už tak úspěšné období neměla. V letech 2005, 2006 a 2007 sice ještě kladného HV dosahovala, nicméně v roce 2008 náklady převýšily výnosy a objevila se finanční ztráta. Dle samotné dílny se ale jednalo o zanedbatelný záporný HV. Co se týče roku 2009, tak i přes celosvětovou finanční krizi si HCS dokázalo udržet alespoň vyrovnaný HV. Stejně tomu bylo i v roce 2010.

Snad si alespoň vyrovnaný HV udrží obě chráněné dílny také v následujících letech. Je to významné nejen pro zaměstnavatele, ale také pro zaměstnance, pro které je tato práce velmi důležitá. Dále už uvádím zmiňované projekty, příspěvky a další zdroje financování a spolupráce.

Chráněná dílna u sv. Anny

Projekty a příspěvky

Na vybudování a zahájení provozu byla podpořena v rámci dvou projektů financovaných z prostředků EU (PHARE 2003 RLZ a SROP) a státního rozpočtu ČR. První z projektů **„Chráněné dílny při Domově sv. Josefa v Žirči“** byl zahájen v srpnu 2005 a trval do června 2006. Byl podpořen v rámci opatření 3.1 SROP (společný regionální operační program) a jeho cílem byla investiční část přípravy chráněných dílen spojená s rekonstrukcí potřebných budov a prostor a pořízení vybavení dílen. Druhý projekt s názvem **„Zvýšení zaměstnanosti osob se zdravotním postižením“** trval od listopadu 2005 do srpna 2006. Byl podpořen z prostředků PHARE v rámci opatření 2.1 OP RLZ (operační program rozvoj lidských zdrojů). Posláním tohoto projektu byla pomoc při zaměstnávání a sociální integraci nezaměstnaných OZP v královédvorském regionu a podpora rozvoje lidských zdrojů v tomto regionu. Cílem projektu bylo zahájení provozu chráněných dílen. V září roku 2006 byl v rámci této chráněné dílny zahájen projekt zaměřený na vzdělávání OZP, za účelem zvýšení možnosti jejich uplatnění na trhu práce. Projekt pod názvem **„Kurzy pracovní integrace v Chráněných dílnách u sv. Anny“** trval od června 2006 až do května 2008. Do projektu se zapojilo celkem 32 zdravotně znevýhodněných osob. Díky těmto kurzům došlo k omezení sociální izolace OZP a k posílení jejich sociálních a pracovních návyků. Projekt byl financován ze strukturálních fondů a státního a krajského rozpočtu v rámci SROP opatření 5.3.2 Podpora sociální integrace v regionech. Cílem bylo zlepšení podmínek a usnadnění přístupu k zaměstnání pro OZP a pomoci jejich integraci do společnosti.[12]

I když nejsou k dispozici číselné údaje, myslím si, že v rámci svého vzniku byla tato chráněná dílna velmi dobře podpořena, a to ze všech důležitých hledisek. Došlo k rekonstrukci budovy a pořízení vybavení, také k podpoře zaměstnanosti OZP a jejich vzdělávání. Dle mého názoru, pro chráněnou dílnu, velmi příznivý začátek. Od roku 2009 je dílna podporována příspěvky od Úřadu práce v Trutnově, a to na částečnou úhradu provozních nákladů. Co se týče provozu chráněných dílen, je ale hrazen z více zdrojů, nejen od úřadu práce. Jedná se o prodej výrobků a služeb či dary drobných dárců.

Spolupráce a další zdroje financování

Chráněná dílna spolupracuje s firmou MSM spol. s r. o., sídlící v Příbrami (dále „MSM“). Tato firma je výhradním odběratelem polohovacích pomůcek z textilu plněných polystyrénovými kuličkami, které jsou v současné době využívány k bazální stimulaci. Na seznamu jsou také různé prodejní a prezentační akce.

V roce 2009 se například CHD zúčastnila festivalu handicapovaných „Žiju stejně jako Ty“ s prodejem chráněných dílen a prezentací neziskových organizací v Praze, dále Svatoanenské slavnosti v Žirči, Zdravotnického veletrhu Hospimedica v Brně a mnoha dalších. Ale právě tyto zmiňované patří mezi ty nejzdařilejší, nejúspěšnější a největší prodejní akce. Za důležité se na těchto akcích považuje především kontakt osob se zdravotním postižením s veřejností. Zaměstnanci si nejen výrobky sami navrhnou a vytvářejí, ale přímo se podílejí také na jejich prodeji. Na těchto veletrzích se výrobky nejen prodávají, ale předvádí se také ukázka výroby některých z nich. Jak dokazuje poptávka na těchto akcích, ještě stále se najdou v této době jedinci, kteří zakoupením výrobků udělají radost nejen svým blízkým, ale především samotným osobám se zdravotním postižením. Jelikož touto „jednoduchou“ cestou podporují jak chod dílny, tak smysl práce těchto handicapovaných lidí.

Zhodnocení

Firma MSM, je ale bohužel zatím jediná firma, se kterou CHD spolupracuje. Přitom na trhu existuje tolik firem a zařízení, které by vyráběné výrobky jistě využily. Je na místě si tedy položit otázku, proč tomu tak je. Nejpravděpodobnější se zdá být doba provozování CHD. Přeci jen byla založena „teprve“ před šesti lety. Někdy trvá opravdu delší dobu dostat se do povědomí a vybudovat si spolupráci s nějakými dodavatelskými firmami. Za větší problém bych ale v této době viděla nepřiměřenou propagaci, ať už samotné dílny nebo výrobků. Přeci jen, dle zjištěných informací se tato dílna prezentuje jen na základě svých webových stránek, nebo na již zmiňovaných prodejních a prezentačních akcích. Ty se ale zase tak často nekonají. Je tedy nutné dát o sobě víc znát.

Do karet dílně také nehraje její lokace. Nachází se sice na klidném místě na okraji města, ale bohužel ne v jeho hlavní části. Jelikož, jak už jsem uváděla na začátku

praktické části, je město Dvůr Králové rozděleno do šesti katastrálních území, a právě Žireč se nachází na jeho okraji. Umístění ale není nejdůležitější. I bez dobré lokace se může tato dílna stát známou a pro OZP velmi prospěšnou. Jde o to se více zviditelnit, aby i širší veřejnost věděla o tom, že tento typ zaměstnání existuje, a tím se dostat do povědomí ostatních.

Při rozhovoru s vedoucí chráněné dílny jsem zjistila, že by určitě uvítali další spolupráci. Přispělo by to k jejich finanční situaci, hlavně v rámci provozních nákladů a mezd, ale také k integraci a rozvíjení OZP v rámci dalších odvětví trhu. CHD by se měla sama snažit oslovit více nových firem a subjektů pro případné uplatnění náhradního plnění. Jedním z řešení by bylo, rozeslat případné katalogy svých výrobků a jít možnostem další spolupráce vstříc a nečekat, že si dílny někdo všimne sám. Většina běžných zaměstnavatelů splňuje povinný podíl odvodem finančních prostředků do státního rozpočtu a o nic dalšího se nezajímá. Proč jim ale nezkusit nabídnout jinou, užitečnější formu spolupráce a stále plnění povinného podílu. Jde o to, seznámit je s touto možností a pokusit se poukázat na širokou škálu možností a pomoci pro OZP. Někteří zaměstnavatelé by byli třeba ochotni plnit povinný podíl odběrem výrobků od chráněných dílen, tím že jim ale ještě nebyla nabídnuta výhodná a zajímavá spolupráce využívající nejjednoduššího způsobu a to odvodu do státního rozpočtu.

Handicap centrum Srdce

Projekty a příspěvky

HCS funguje už 15 let, takže se mi nepodařilo získat veškeré informace za celou dobu jejího provozu. Z těch několika mála složených střípků informací mohu uvést, že byla podpořena, stejně jako CHD, v rámci projektu SROP financovaným z prostředků EU a státním rozpočtem. Jak už jsem uváděla na začátku této kapitoly 4.3, budu se s přihlédnutím na CHD zabývat i zde posledními 5-ti lety provozu.

Hlavním zdrojem financování této chráněné dílny jsou dotace Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (dále „MPSV ČR“) na poskytování sociálních služeb. Dle zjištěných informací byla částka za rok 2009, porovnáním s předchozím rokem, poměrně nízká. Důvodem tohoto počínu byla celosvětová

krize, kdy přednost dostaly velké státní ústavy a zařízení. Tíhu nedostatku nesli kdo jiní než samotní zaměstnanci. Není to pouze MPSV ČR, které podporuje, ať už finančně či jiným způsobem tuto chráněnou dílnu. Mezi další sponzory a zdroje financování patří následující organizace.

Spolupráce a další zdroje financování

Dlouholetá spolupráce trvá s Úřadem práce v Nymburce umožňující každoročně zaměstnávat OZP. Spolupráce probíhá při výběru vhodných klientů z řad lidí se zdravotním postižením, zejména pak při financování jejich mezd. Díky městu Poděbrady může chráněná dílna sídlit v pronajatém objektu města. Mohou také každoročně využívat krásné prostory Lázeňské kolonády v centru města, a to například k prodeji výrobků či k prezentaci činnosti. Jedna z nejdůležitějších organizací, bez jejíž spolupráce by si chráněná dílna nedokázala představit dlouholetou existenci je Krajský úřad Středočeského kraje. Každoročně totiž využívá dotací na běžný provoz ať už ze zmiňovaných fondů MPSV ČR, nebo z Humanitárního fondu. Dlouhodobá spolupráce je také s Rotary clubem Poděbrady. Díky němu dochází k pořádání benefičních akcí.

Jak už jsem uváděla výše, tato dílna má vytvořeny 4 výrobní sekce pro hlavní dodavatele práce. Jsou jimi, Johnson Controls Mladá Boleslav, Cadence Innovation Nymburk, Stanley Tona Pečky a KOH-I-NOOR Městec Králové. S firmou Cadence Innovation trvá oboustranně výhodná a dlouholetá spolupráce. Je to firma vyrábějící plastové díly do automobilů a zaručující dílně práci. Díky této firmě zaměstnanci dílny kompletují nejrůznější součásti interiéru automobilů. Pro firmu Johnson Controls zaměstnanci dílny vyrábějí potahy do vozu Škoda Fabia. Díky velké pili a pracovitosti chráněná dílna získala od této firmy certifikát za 200 000 vyrobených potahů do vozů.

V roce 2009 byla zahájena úspěšná spolupráce s kavárnou Park Café, kde má dílna možnost prezentovat a prodávat výrobky. Dále potom s firmou I. M. P. Jičín, která zprostředkovává práci pro zaměstnance v podobě lepení obálek nebo s firmou HBPO-Mnichovo Hradiště, která se zabývá výrobou ventilátorů do osobních automobilů značky Škoda. A právě tato druhá zmiňovaná firma si objednala i zakázku z produkce svíček, balíčků a výšivek pro kmenové zaměstnance. Dílna má tak možnost uplatnit svou základní činnost. V roce 2010

došlo k dalšímu rozšíření na dodavatelském poli, a to o Vinotéku Blažek Poděbrady a Linda Press Nymburk. Obě zmiňované firmy jsou odběrateli vlastních výrobků chráněné dílny.

Další získané finanční prostředky jsou díky benefičním aukcím. Benefiční aukce je užitečný a solidární počín, který slibuje, že byla založena nová tradice jak pomoci osobám se zdravotním postižením. Dne 17. 9. 2009 byl uspořádán teprve 1. ročník Benefiční aukce, který se vydařil velmi dobře. Byly zde draženy výrobky osob se zdravotním postižením, které jako autoři děl měli možnost osobně výrobky prezentovat. Mezi obrázky, výrobky z hedvábí, textilu a keramiky se na soupisu dražených děl objevil dres s podpisy členů nymburského basketbalového týmu, který se nakonec stal nejvýše vydraženou položkou v částce 2 300 Kč. Partner akce, již zmiňovaná kavárna Park Café, předal Handicap centru Srdce 5 279 Kč ze sbírky pořádané v letních měsících, kdy z každé prodané kávy přispěla kavárna centru jednou korunou. V průběhu večera bylo vydraženo a prodáno 50 výrobků lidí se zdravotním postižením za 14 805 Kč.

Zhodnocení

Z počtu podporovaných firem a organizací jde vidět, že chráněná dílna Handicap centrum Srdce si nemůže na finanční prostředky stěžovat. I když podpora od MPSV ČR byla minimální, má kolem sebe spoustu jiných pomocníků, ať už z hlediska finančního či jiného. Co se týče dodavatelských firem má dílna o práci postaráno, nicméně se ale v dostatečné míře nevyužívá její vlastní produkce, což je škoda. Podle zjištěných informací se dílna sama snaží oslovovat nové firmy a subjekty pro uplatnění náhradního plnění. Výhodou chráněné dílny je lokace, jelikož se nachází, ne sice přímo v centru města, ale v jeho dostatečné vzdálenosti. Protože díky městu Poděbrady mohou využívat prostor Lázeňské kolonády v centru města, není umístění dílny v tomto případě důležité. Prostoru kolonády využívají k prodeji svých výrobků. Lázeňská kolonáda je nejnavštěvovanější část města, čímž mají OZP určitě větší šanci rozvoje a komunikace s ostatními lidmi.

Podle informací od chráněné dílny Handicap centrum Srdce není její situace, jak se může na první pohled zdát, nějak růžová. Poslední 3 roky klesá podpora státu. Každoroční prohra s dotačním systémem MPSV ČR chráněnou dílnu poučila, že se o sebe musí postarat sama. Což udělala. Zaměřila se na produkci výrobků a

jejich prodej. Nejen že klesla podpora státu, k výraznému poklesu došlo také u dodavatelských zakázek. Na základě této skutečnosti si chráněná dílna sestavila krizový plán a činnosti začala více směřovat na vlastní tvorbu. Dále vytvořila nové pracoviště – Praní a údržba prádla. Pomocí informačních letáků se rozeslali pracovní a skladové možnosti mezi desítky regionálních firem. Věřící, že se jim titmo podaří navázat další nové spolupráce a že si chráněná dílna, i přes negativní snahu státu, udrží standard své filozofie – zaměstnávání a podpora osob se zdravotním postižením.

4.4 Porovnání nynější situace a možností chráněných dílen

Pro větší přehlednost a lepší porovnání jsem vytvořila tabulku organizací, které spolupracují s jednou či druhou chráněnou dílnou.

Tab. 2: Přehledná tabulka spolupracujících organizací

CHD u sv. Anny		Handicap centrum Srdce		
<i>Dotace</i>	<i>Dodavatelské práce</i>	<i>Dotace</i>	<i>Dodavatelské práce</i>	<i>Další spolupráce</i>
Úřad práce	MSM Group	MPSV	TONA a.s.	Rotary club
			Johnson Controls	Krajský úřad
			KOH-I-NOOR	Úřad práce
			Magna Exteriors & Interiors	Město Poděbrady
			I. M. P.	
			HBPO	
			Vinotéka Blažek	
			Linda Press	

Jak je vidět v tabulce, CHD nemá oproti HCS skoro žádné možnosti rozvoje pro osoby se zdravotním postižením. Podporována je pouze Úřadem práce v Trutnově a spolupracuje pouze s jednou dodavatelskou firmou, spolupráce s dalšími organizacemi a firmami není známa. Naopak HCS má, dle mého názoru, možností dostatek. Jelikož funguje už 15 let, stihla za tuto dobu oslovit 8 firem, které zajišťují dodavatelské práce a oslovit ke spolupráci několik dalších organizací. Co se ale týče státní podpory, dostatek se nedostává ani jedné z dílen. A na lepší časy se ze strany státu určitě neblýská, spíše naopak.

Zdalo by se, že HCS nepotřebuje rozšiřovat pole působnosti a spolupráci s novými firmami. Opak je ale pravdou, jelikož se v dostatečné míře nevyužívá

její vlastní produkce. Dílna se zaměřuje především na dodavatelské práce, čímž šidí rozvoj a prodej vlastních výrobků, přitom se jedná o velmi pěknou a zajímavou tvorbu. Mělo by dojít ke znovu obnovení a zvýšení vlastní výroby. CHD se nachází v opačné situaci. Měla by nejen rozšířit pole působnosti, ale hlavně navázat spolupráci s novými firmami, a to do jakékoliv sféry pracovního trhu.

Rozhodla jsem se v rámci mé práce oslovit subjekty v cestovním ruchu ke spolupráci s těmito chráněnými dílnami. Pokusit se nabídnout jejich výrobky a rozšířit tak možnosti pro osoby se zdravotním postižením také do jiné oblasti pracovního trhu.

5 Výzkumné šetření

5.1 Cíl výzkumu

Cílem této výzkumné části bakalářské práce je zjistit možnosti uplatnění osob se zdravotním postižením v oblasti cestovního ruchu, a to v rámci vybraných chráněných dílen. Zda vůbec nějaké uplatnění přichází v úvahu a v jakém rozsahu, jestli jsou subjekty v cestovním ruchu ochotni spolupracovat s chráněnými dílnami a dát tak osobám se zdravotním postižením možnost dalšího rozvoje, nebo co je naopak od spolupráce odrazuje.

5.2 Metodika výzkumu

V rámci praktické části mé bakalářské práce jsem provedla průzkum mezi subjekty v cestovním ruchu formou dotazníkového šetření. Dotazníky jsem rozesílala v březnu roku 2011. K tomuto šetření jsem si stanovila osm otázek. Každá otázka má stanovenou pevnou odpověď, ale u některých otázek je i volná položka tzv. „jiné“ pro odpovědi, které nejdu zařadit ani do jedné z nabízených odpovědí nebo má respondent možnost označit odpovědi více.

Dotazníky byly rozesílány prostřednictvím emailu. Oslovené byli náhodně vybrané tuzemské subjekty v rámci cestovního ruchu ze Středočeského a Královéhradeckého kraje. Prostřednictvím emailu bylo rozesláno celkem 60 dotazníků, tedy 30 pro každý kraj. Úspěšnost byla 33%, jelikož se z celkového počtu vrátilo pouze 20 vyplněných dotazníků. I když byl výběr náhodný, snažila jsem se oslovovat známější a větší zařízení, především s více než 25 zaměstnanci. To proto, že právě na tento počet se vztahuje povinnost náhradního plnění.

Výsledky dotazníkového šetření jsou zaznamenány pro lepší přehlednost jak formou tabulky, grafu tak i slovně. Co se týče grafů, uvádím zde dva typy, sloupcový pro rozdíly v odpovědích jednotlivých subjektů v rámci dvou zmiňovaných krajů České republiky a výšečový pro celkové odpovědi v %.

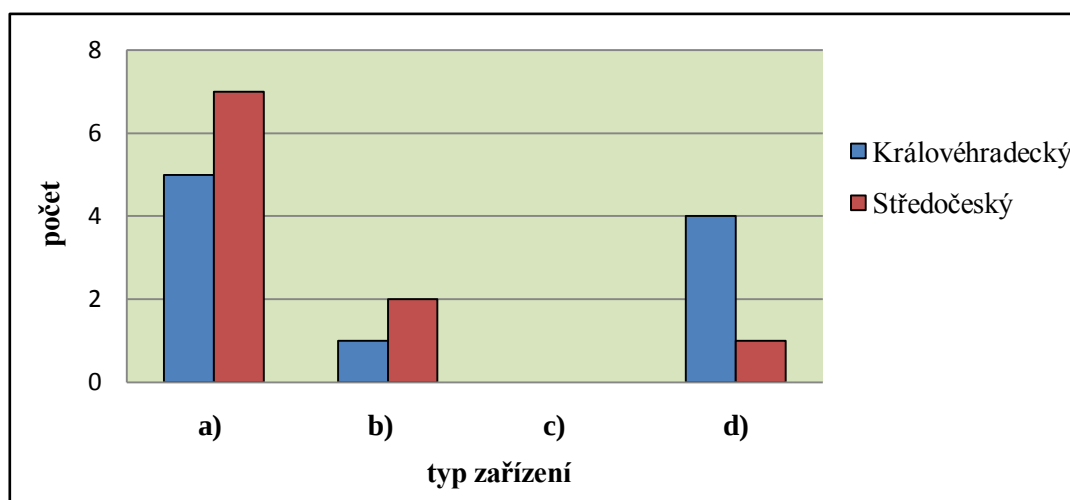
Cílem tohoto výzkumu bylo zjistit, zda by subjekty v oblasti cestovního ruchu měly zájem spolupracovat s chráněnými dílnami, které byly představeny v praktické části této práce, a dát tak možnost osobám se zdravotním postižením najít uplatnění v jiné sféře pracovního trhu.

5.3 Vyhodnocení a výsledky výzkumu

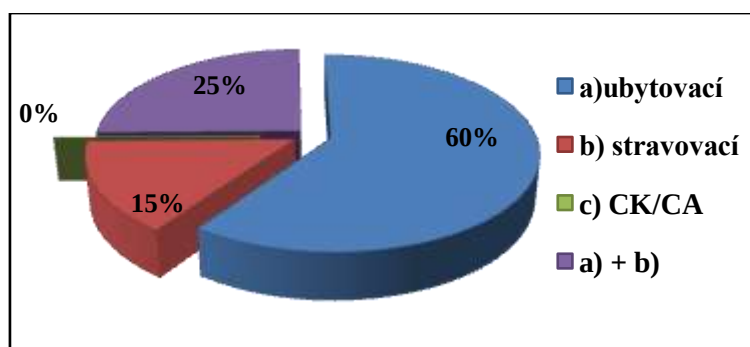
Otázka 1. Jakého typu je Vaše zařízení?

Tab. 3: Vyhodnocení otázky č. 1

	a) ubytovací	b) stravovací	c) CK/CA	d) a) + b)
Královéhradecký	5	1	0	4
Středočeský	7	2	0	1
Celkem	12	3	0	5

Graf 1a: Typy zařízení v jednotlivých krajích

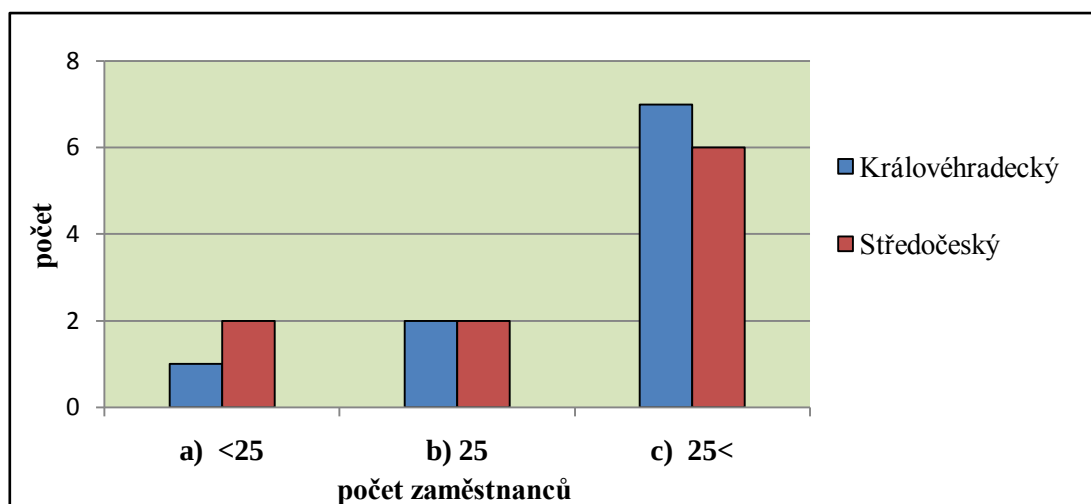
Graf 1b: Počet zařízení v %

Z grafu lze vidět, že z celkového počtu 20 vrácených, vyplněných dotazníků, bylo nejvíce od ubytovacích zařízení, a to v případě obou krajů, celých 60%. Co se týče Královéhradeckého kraje, nejméně se jich vrátilo od stravovacích zařízení. V rámci Středočeského kraje byla nejmenší návratnost od kombinace ubytovacích a stravovacích zařízení. Od CK/CA se nevrátil ani jeden dotazník, a to v obou případech.

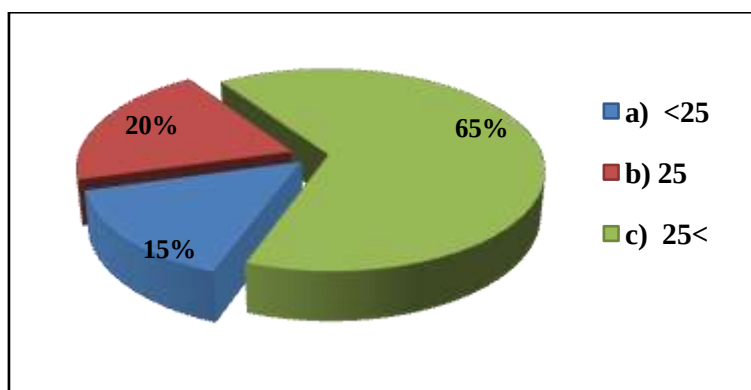
Otázka 2. Kolik zaměstnanců má Vaše zařízení?

Tab. 4: Vyhodnocení otázky č. 2

	a) < 25	b) 25	c) 25 <
Královéhradecký	1	2	7
Středočeský	2	2	6
Celkem	3	4	13

Graf 2a: Počet zaměstnanců v jednotlivých zařízeních

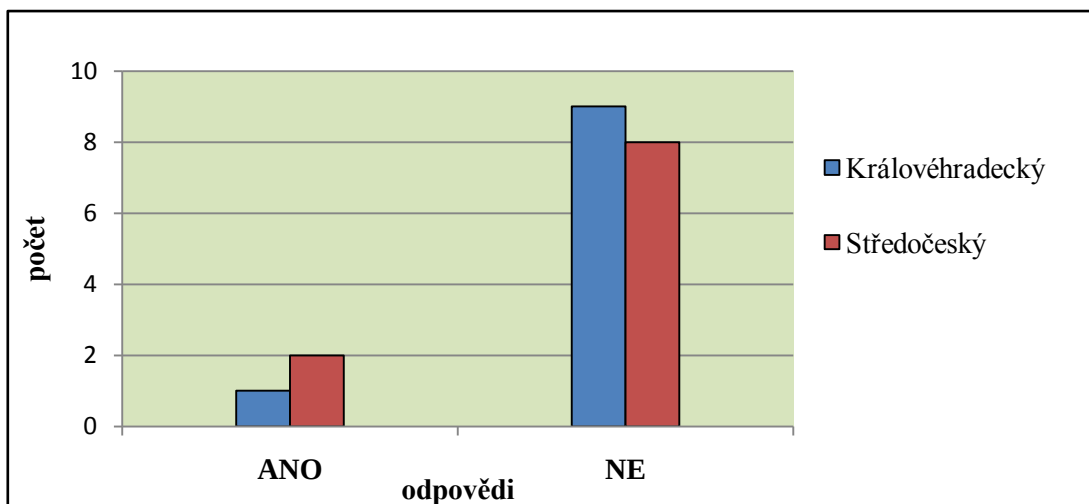
Graf 2b: Počet zaměstnanců v %

Jak je vidět v grafu 2b nejvíce vrácených dotazníků bylo od zařízení s více než 25 zaměstnanci, a to jak v Královéhradeckém, tak Středočeském kraji, celých 65 %. Celkem 4 zařízení měly do 25 zaměstnanců. I když jsem zařízení vybírala náhodně, snažila jsem se oslovovat ty známější a větší. Povinnost náhradního plnění mají přeci jen zaměstnavatelé s více jak 25 zaměstnanci. Nicméně jsem si i ostatní zařízení ponechala pro porovnání, jelikož se mi vrátily 3 dotazníky od zařízení s méně než 25 zaměstnanci.

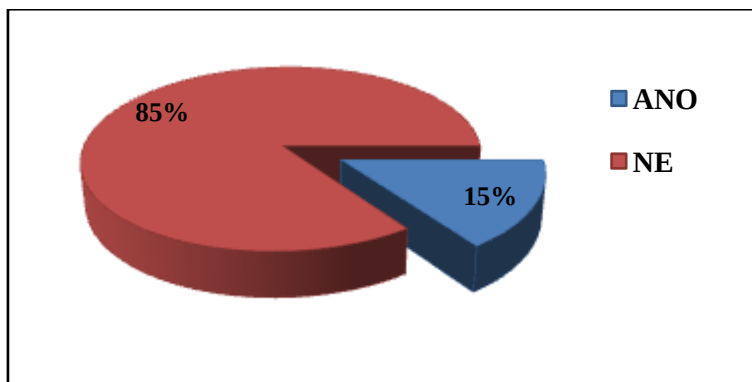
Otázka 3. Je součástí Vašich zaměstnanců osoba se zdravotním postižením?

Tab. 5: Vyhodnocení otázky č. 3

	ANO	NE
Královéhradecký	1	9
Středočeský	2	8
Celkem	3	17

Graf 3a: Počet osob se zdravotním postižením v zařízení

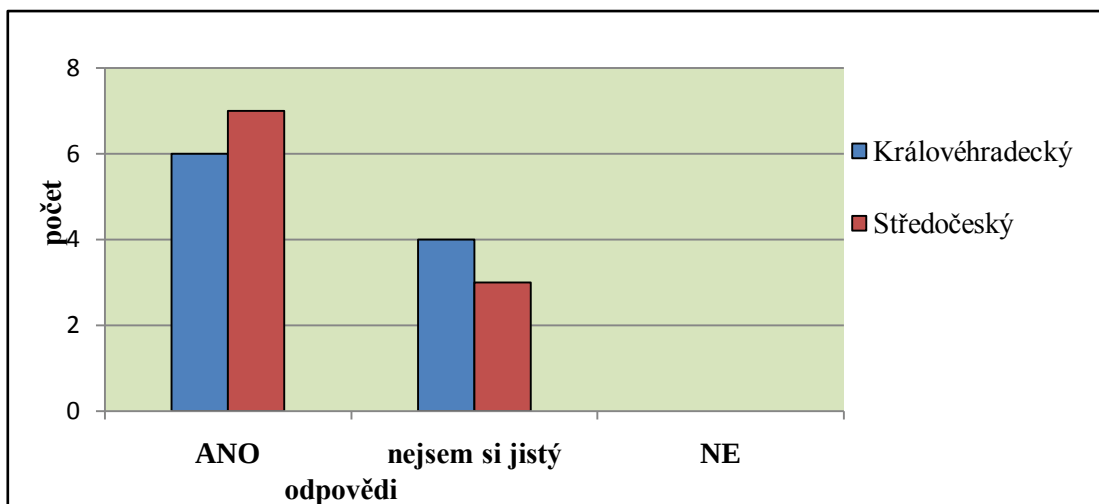
Graf 3b: Počet osob se zdravotním postižením v %

Výsledek této otázky je dostatečně jasný jak z tabulky, tak z grafů. Celých 85 % dotazovaných nezaměstnává osobu se zdravotním postižením, jen pouhých 15 % odpovědělo ANO. V případě kladné odpovědi, byli osoby zaměstnané většinou na pozici pokojské, a jednalo se především o osoby s lehčím postižením. Zaměstnavatelé se bojí tyto osoby zaměstnávat, a v případě velkých subjektů je jednodušší odvádět za tyto osoby prostředky do státního rozpočtu.

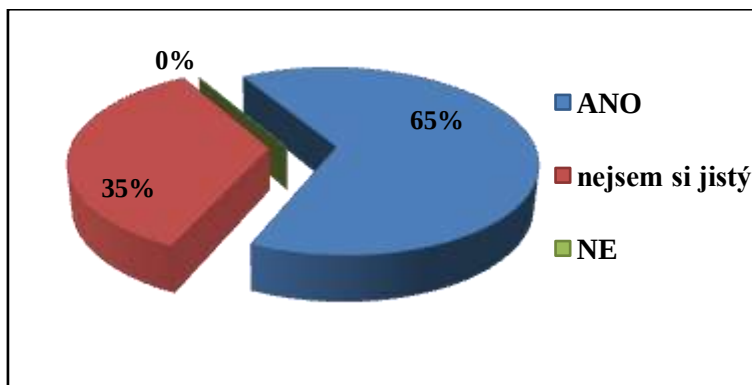
Otázka 4. Je Vám jasná podstata a význam chráněných dílen?

Tab. 5: Vyhodnocení otázky č. 4

	ANO	nejsem si jistý	NE
Královéhradecký	6	4	0
Středočeský	7	3	0
Celkem	13	7	0

Graf 4a: Podstata a význam chráněných dílen

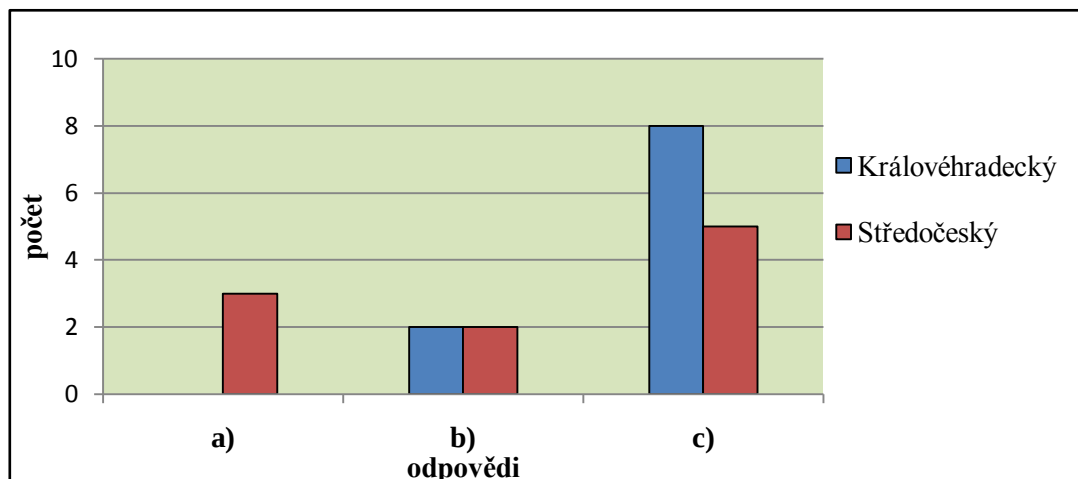
Graf 4b: Pochopení chráněných dílen v %

Výsledky této otázky mě docela překvapily. Jak je vidět v grafu, celých 35 % dotazovaných si není jistý podstatou a významem chráněných dílen. V Královéhradeckém kraji je to o jedno zařízení více než ve Středočeském. Stále ale převažují zařízení, a to o necelou polovinu, kterým je podstata a význam chráněných dílen jasný. Co se týče krajů, je Středočeský seznámen s činností chráněných dílen lépe, ale rozdíl je víceméně nepatrný.

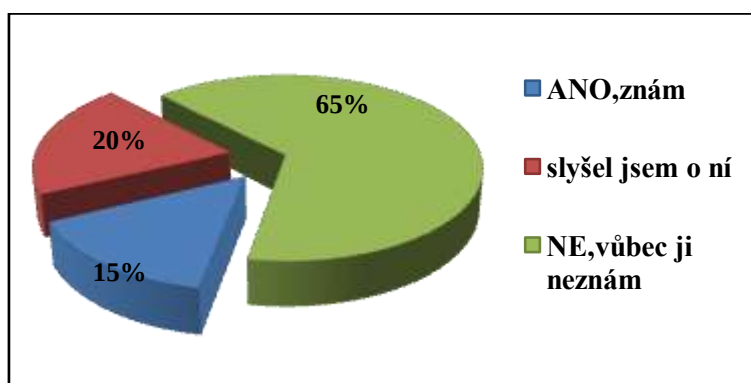
Otázka 5. Znáte nebo jste slyšeli o výše zmiňované chráněné dílně? (Handicap centrum Srdce nebo Chráněná dílna u sv. Anny)

Tab. 6: Vyhodnocení otázky č. 5

	a) ANO, znám	b) slyšel jsem o ní	c) NE, vůbec ji neznám
Královéhradecký	0	2	8
Středočeský	3	2	5
Celkem	3	4	13

Graf 5a: Znalost uvedených chráněných dílen

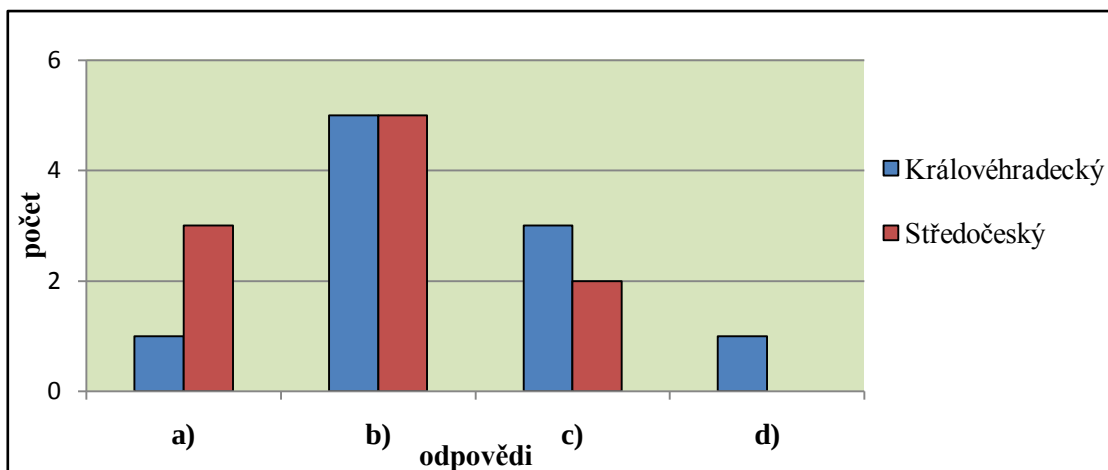
Graf 5b: Znalost v %

Výsledky této otázky mě moc nepřekvapily. V Královéhradeckém kraji zmíněnou chráněnou dílnu neznali, možná pro její kratší provoz a lokaci mimo hlavní část města. Ale 2 zařízení o její činnosti alespoň slyšely. Naopak v kraji Středočeském jsou odpovědi celkem vyrovnané. Buď dílnu znají, či o ní slyšely nebo ji neznají vůbec. Dílna přeci jenom funguje už 16 let, takže přílišná neznalost by neměla být na místě. Nachází se blízko centra města a využívá místní Lázeňskou kolonádu pro prezentaci svých výrobků, tudíž o sobě dává znát široké veřejnosti.

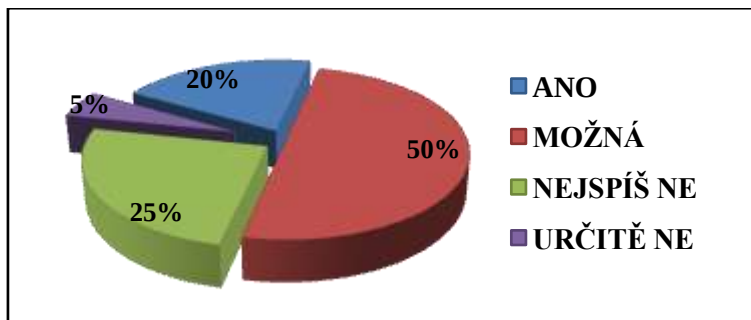
Otázka 6. Byli byste ochotni s uvedenou dílnou spolupracovat?

Tab. 7: Vyhodnocení otázky č. 6

	a) ANO	b) MOŽNÁ	c) NEJSPÍŠ NE	d) URČITĚ NE
Královéhradecký	1	5	3	1
Středočeský	3	5	2	0
Celkem	4	10	5	1

Graf 6a: Spolupráce s uvedenou dílnou

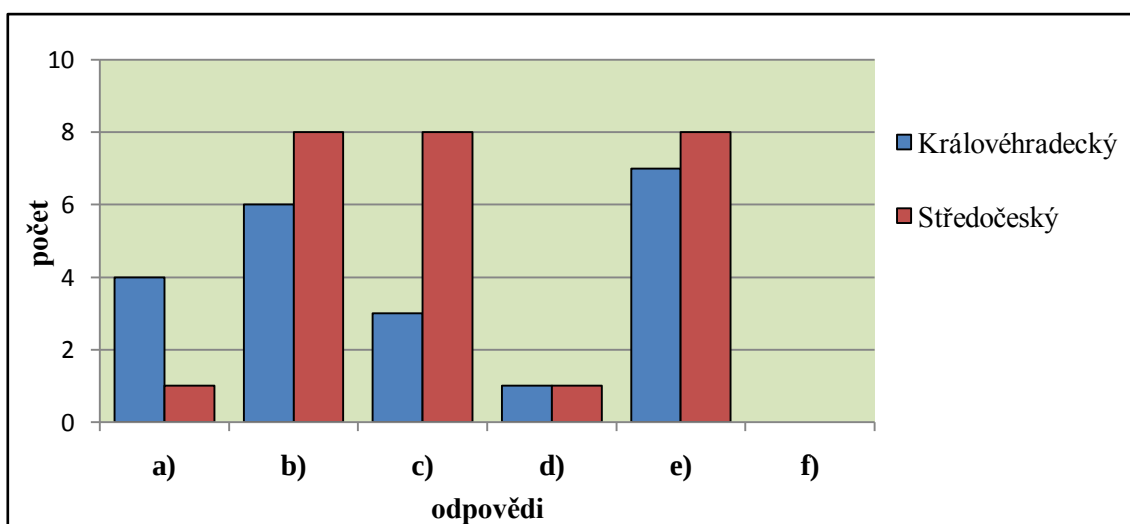
Graf 6b: Spolupráce v %

Výsledky této otázky mě potěšily i překvapily. Celých 50 % dotazovaných by s chráněnou dílnou spolupracovalo, přičemž by záleželo na podmínkách a domluvě. Tato odpověď byla stejná i pro jednotlivý kraj. 20 % by spolupracovalo bez dalšího rozmýšlení, o 2 zařízení více pak ve Středočeském kraji. 25 % by pak nejspíše nespupracovalo a 5 % určitě ne. Z toho potom 4 zařízení z 10 dotazovaných byla z Královéhradeckého kraje. Ve Středočeském kraji by o spolupráci uvažovalo 8 zařízení z 10. Z toho vyplývá, že pokud by CHD měly větší reklamu a nabídly své služby jiným zaměstnavatelům, byl by o jejich výrobu zájem.

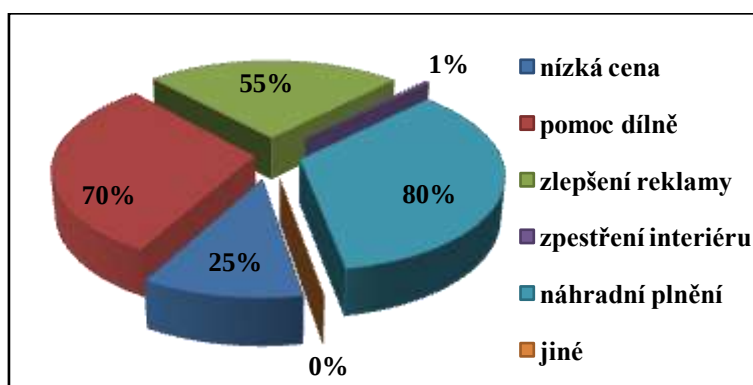
Otázka 7. Jaký důvod by Vás ke spolupráci vedl?

Tab. 8: Vyhodnocení otázky č. 7

		Královéhradecký	Středočeský	Celkem
a)	nízká cena	7	1	8
b)	pomoc dílně	6	8	14
c)	zlepšení reklamy	4	8	12
d)	zpestření interiéru	0	1	1
e)	náhradní plnění	7	8	16
f)	jiné	0	0	0

Graf 7a: Důvod ke spolupráci

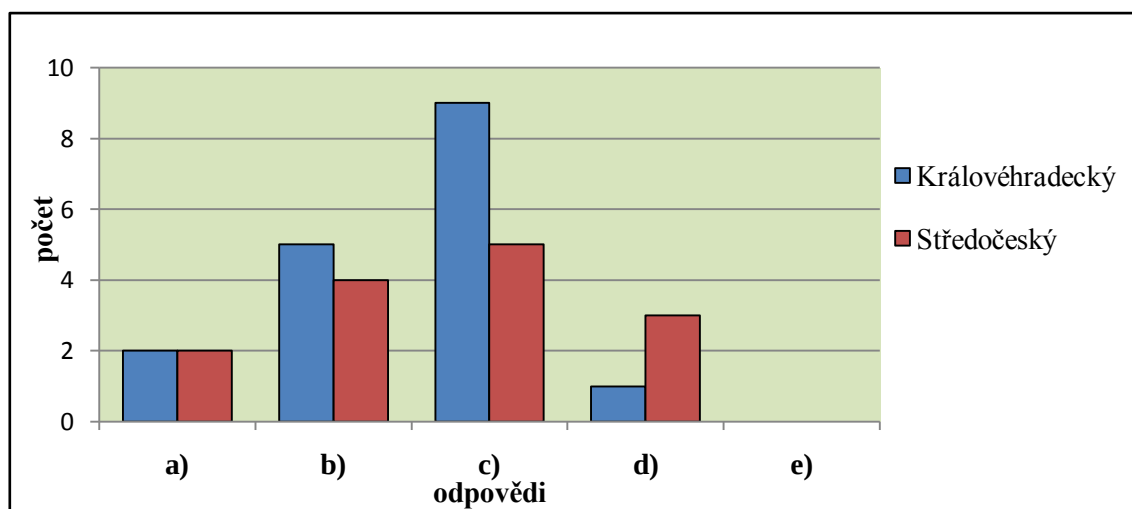

Graf 7b: Důvod ke spolupráci v %

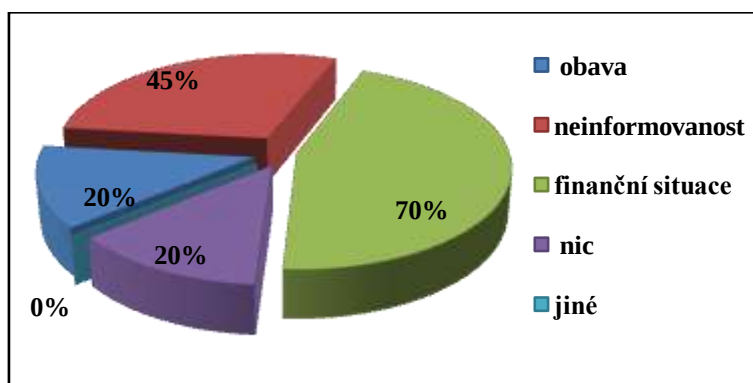
Otázka 8. Co by Vás naopak mohlo odradit?

Tab. 9: Vyhodnocení otázky č. 8

		Královéhradecký	Středočeský	Celkem
a)	obava	2	2	4
b)	neinformovanost	5	4	9
c)	finanční situace	9	5	14
d)	nic	1	3	4
e)	jiné	0	0	0

Graf 8a: Důvod k nespolupráci

Graf 8b: Důvod k nespolupráci v %

Otázku č. 7 a č. 8 jsem se rozhodla vyhodnotit dohromady. Jak lze vidět v předchozích grafech a tabulkách možností pro odpověď mohlo být více.

Otázka č. 7 měla zjistit důvody k možné spolupráci s osobami se zdravotním postižením v rámci chráněných dílen. Z grafu je vidět, že celých 80 % dotazovaných má přehled o pojmu náhradní plnění, jelikož to byla u obou krajů nečastější odpověď. Dalším důvodem pro celých 70 % byla odpověď b) pomoc dílně v nelehké situaci a zároveň pomoci osobám se zdravotním postižením rozvíjet se a uplatnit. Polovina dotazovaných by viděla ve spolupráci možnost zlepšení reklamy, tedy odpověď c). Naopak nízká cena a zpestření interiéru není pro většinu zařízení důležité. V rámci jednotlivých krajů se některé odpovědi značně lišily. Například v Královéhradeckém kraji by právě v nízké ceně, zmiňovaném náhradním plnění a pomoci dílně viděli možnost ke spolupráci. V kraji Středočeském by to pak bylo opět náhradní plnění, pomoc dílně a navíc zlepšení reklamy. Naopak jen jedna odpověď patřila nízké ceně.

Otázka č. 8 měla zjistit důvody k nespolupráci. Celých 70 % by nespolupracovalo z důvodu finanční situace, čemuž se v dnešní době nedá divit. Také mě nepřekvapila odpověď b) neinformovanost a neznalost dílen. V rámci jednotlivých krajů byly odpovědi docela podobné. Jen u Královéhradeckého z velké části převyšovala odpověď c) finanční situace. Dalším důvodem by byla zmiňovaná neinformovanost a také obava ze zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Ve Středočeském kraji byly pak odpovědi v podstatě podobné, nejvíce bylo opět odpovědi c) finanční situace a b) neinformovanost, také se tu objevila odpověď a) obava. Na rozdíl od kraje Královéhradeckého se tu objevila i odpověď d), což znamenalo, že by je od spolupráce neodradilo nic.

5.4 Shrnutí vyhodnocení výzkumu

Z výzkumu mezi subjekty cestovního ruchu vyplývá, že převážná většina dotazovaných subjektů by byla ochotna spolupracovat s nabízenou chráněnou dílnou, nicméně by záleželo na podmínkách a domluvě. Pouze jedno zařízení by s chráněnou dílnou v žádném případě nespolupracovalo. Důvodů ke spolupráci bylo několik, nejvíce by subjekty spolupracovaly z důvodu pomoci chráněné dílně a také náhradního plnění. Naopak by je neovlivnila nízká cena výrobků nebo zpestření interiéru. Důvody k nespolupráci byly jednoznačné, většina se přiklání ke špatné finanční situaci a neznalosti chráněné dílny. Toto hodnocení vyplývá z celkového počtu odpovědí. Pro jednotlivé kraje se některé výsledky značně lišily.

Z výzkumu mezi subjekty Královéhradeckého kraje vyplývá, že ochota ke spolupráci není zase tak vysoká, jen jedno zařízení by spolupracovalo bez rozmýšlení. Tři zařízení by nejspíše nespolupracovaly a jedno zařízení určitě ne. Stále ale nejvyšší počet, pět zařízení, by byl ochotný spolupracovat. Co se týče důvodů ke spolupráci a naopak, zde se většina přiklání k již zmiňovanému náhradnímu plnění, pomoci ale také nízké ceně. Jedno zařízení by pak ovlivnilo zpestření interiéru. Spolupráce by nevznikla na základě špatné finanční situace a neinformovanosti. Zde také dvě zařízení vybraly obavu ze zaměstnávání OZP.

Z výzkumu Středočeského kraje vyplývá, že ochota ke spolupráci je zde, na rozdíl od předchozího kraje, poměrně vysoká. Tři zařízení by spolupracovaly bez rozmýšlení a pět na základě domluvy a podmínek. Žádné zařízení neuvedlo 100 % nespolupráci. Důvody ke spolupráci se od předchozího kraje nějak nelišily, nejvíce se zařízení přiklání k pomoci, náhradnímu plnění a zde nově také ke zlepšení reklamy. Naopak pouze jedno zařízení uvedlo nízkou cenu a zpestření interiéru. Spolupráce by nevznikla za stejných důvodů jako v předchozím kraji, tedy na základě špatné finanční situace a neinformovanosti. Tři zařízení se přiklonila k odpovědi, že by je od spolupráce neodradilo nic.

Z vyhodnocení jde vidět, že ani tak nezáleží na poloze a velikosti kraje, jako na vstřícnosti, ochotě a zájmu subjektů nebo propagaci samotných chráněných dílen. V dnešní době jsou lidé, a je tomu tak i u zaměstnavatelů, nedůvěřiví a opatrní, a tak se nepouštějí do obchodů bez důkladné znalosti protější strany.

6 Závěr

Ve své bakalářské práci jsem porovnávala dvě vybrané chráněné dílny, jejich situaci na trhu a možnosti uplatnění pro osoby se zdravotním postižením v oblasti cestovního ruchu. Práci jsem rozdělila na část teoretickou a část praktickou.

V teoretické části jsem vymezila osoby se zdravotním postižením, jejich potřeby, práva a povinnosti v rámci jejich zaměstnávání a poukázala jsem na problémy a možnosti zaměstnávání těchto osob. V neposlední řadě jsem se zaměřila na charakteristiku chráněných dílen a jejich zdrojů financování.

V praktické části jsem se už zabývala mnou vybranými chráněnými dílnami z jednotlivých krajů, porovnáním jejich situace na trhu pro osoby se zdravotním postižením. Nakonec jsem provedla výzkum formou dotazníkového šetření mezi subjekty cestovního ruchu, abych zjistila zájem těchto subjektů o spolupráci s chráněnými dílnami a vyvodila z toho možnosti pro osoby se zdravotním postižením, popřípadě doporučila nějaké řešení ke zlepšení jejich situace.

Kdybych měla na závěr vyhodnotit výsledky porovnání vybraných chráněných dílen, odpověď by zněla následovně. Na základě zjištěných informací nelze zcela jednoznačně určit, která chráněná dílna si obecně na trhu vede lépe. Chráněná dílna Handicap centrum Srdce v Poděbradech disponuje velkým počtem dodavatelů, ale má problém dojít ke kladnému HV. Chráněná dílna u sv. Anny v Žirči naopak dosažení kladného HV problém nedělá, za to má nouzi o dodavatele. Kdybych se přeci jen měla pro jednu rozhodnout, byla by to chráněná dílna Handicap centrum Srdce v Poděbradech. Přeci jen má na rozdíl od Chráněné dílny u sv. Anny lepší polohu, větší možnost kontaktu OZP s širokou veřejností, na základě pořádání prodejních a benefičních akcí v prostorách Lázeňské kolonády a v neposlední řadě samozřejmě mnohem větší počet dodavatelských firem, které dílně zajišťují práci a OZP další možnosti uplatnění v různé sféře pracovního trhu. Chráněná dílna u sv. Anny nemá sice nejvhodnější polohu, ale tento nedostatek by se dal regulovat dobře zvolenou reklamou. Jak už jsem uváděla výše, Handicap centrum Srdce rozesílá samo informační letáky mezi regionální firmy. Není nic jednoduššího než vytvořit katalog výrobků či informační leták o chráněné dílně a rozeslat jej různým firmám nebo organizacím.

Jak jinak dát o sobě vědět, než formou propagace. Internetové stránky sice existují, ale pouze tato forma propagace není dostačující.

V rámci mnou vybraných chráněných dílen je, dle výzkumu, možnost spolupráce celkem vysoká. Nicméně omezená z důvodu finanční situace, kterou ale bohužel nelze moc ovlivnit, a neznalosti uvedených chráněných dílen. Pro zaměstnavatele je určitě výhodnější a jednodušší splňovat povinný podíl formou náhradního plnění, a to odvodem finančních prostředků do státního rozpočtu, protože se v porovnání s odběrem výrobků od chráněných dílen jedná o nižší částku. Přehlednou tabulku jsem už uváděla v kapitole 2.2, ale pro představu uvedu příklad. Zaměstnavatel s více než 25 zaměstnanci by musel ročně odebírat výrobky za 163 268 Kč, ale do státního rozpočtu by mu stačilo odvádět přibližně polovinu, tedy 58 310 Kč. Z toho vyplývá, že odebírat výrobky není pro zaměstnavatele příliš finančně výhodné. A některé firmy ani nepotřebují odebrat tak velké množství výrobků, aby splňovaly povinný podíl formou odběru.

Řešení bych viděla ve změně či úpravě § 81 zákona o zaměstnanosti. Jednalo by se především o výši odvodu do státního rozpočtu a odběru výrobků od chráněných dílen. Jelikož tyto částky jsou dle mého názoru nepřiměřené a těžká finanční situace, ve které se poslední roky nachází naše republika, omezuje rozvoj osob se zdravotním postižením, především pak v rámci chráněné dílny. Zaměstnavatelé hledají nejjednodušší a nejlevnější variantu, jak povinný podíl splnit. Přitom existuje takové množství zařízení, pro které by spolupráce s chráněnými dílnami mohla být přínosná, což ukazuje i výsledek mého výzkumu. Další důvod, který snižuje uplatnění osob se zdravotním postižením, je neinformovanost a neznalost chráněných dílen. To dokazuje kapitola o porovnání chráněných dílen a jejich situace na trhu. Propagace je velmi důležitá a chráněné dílny by ji měly v dostatečné míře využívat. Zaměstnavatelé nepřistoupí na spolupráci s chráněnou dílnou, o které nemají mnoho informací. Nedůvěra a opatrnost, toho se většina zaměstnavatelů v poslední době drží.

MPSV ČR chystá od příštího roku změny pro osoby se zdravotním postižením. Plánuje snížit podporu z 8 000 Kč na 6 000 Kč, dále chce zrušit status osoby zdravotně znevýhodněné. Pro zaměstnavatele chráněných dílen chce příspěvky zrušit úplně, což by znamenalo ocitnutí OZP na volném trhu, kde by jen těžko

našli práci. Sdružení Charta sociálního podnikání, což jsou organizace a asociace zaměstnávající OZP, chce o nadcházejících změnách s MPSV ČR jednat [13]. V tomto vidím velký problém, nejen že se stát o OZP nějak zvlášť nestaral doposud, ale ještě plánuje tyto razantní změny. A to je v zákoně o zaměstnanosti i v Listině základních lidských práv a svobod uvedeno, že těmto osobám by měla být zvýšena pozornost a podpora na trhu práce. Těmito změnami se jedná spíše o opak. V dnešní době si především zdravý člověk neumí představit, jak tento způsob života může být obtížný. Osoby se zdravotním postižením nehledají práci za vysoký výdělek. Pro většinu je mzda na posledním místě. Nejdůležitější je pro ně kontakt a začlenění do společnosti. Chtějí se cítit potřební a právě omezení funkce chráněných dílen by je od integrace zcela distancovalo. Proč brát „nemocným“ lidem tu jednu z posledních možností, kde cítí a hledají smysl života. Stát nechce pomáhat, chce jen ušetřit. Proč ale neslyšíme o úsporných opatřeních v jiných sférách, kde by změny příliš pocíťovány nebyly. V rámci nezaujatosti a diskrétnosti zde nebudu uvádět konkrétní příklad.

Jedním z řešení, jak se těmto změnám v příštím roce vyhnout, by bylo zřízení samostatného účtu pro tento typ činnosti. Proč by výdaje, které jsou z této činnosti, do státního rozpočtu nemohly jít na samostatný účet zřízený pouze pro účely činností sociální sféry, či přímo na zvláštní účet pro podporu osob se zdravotním postižením. Bylo by vhodné, aby peníze odvedené zaměstnavateli do státního rozpočtu v rámci plnění povinného podílu OZP, šly zpět zase na osoby se zdravotním postižením.

Při zpracování bakalářské práce jsem sice mnoho vědomostí získaných studiem využít nemohla, nicméně jsem získala spoustu nových znalostí a zkušeností z jiné oblasti a mohla jsem poukázat na příčiny a možná řešení nepříznivé situace pro osoby se zdravotním postižením.

Seznam použité literatury

Monografie

JESENSKÝ, Ján. *Úvod do rehabilitace zdravotně postižených*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 1995. 158 s. ISBN 80-7066-941-1

NOVOSAD, Libor. *Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním: Základy a předpoklady dobré poradenské praxe*. 1. vydání. Praha: Portál, 2009. 272 s. ISBN 978-80-7367-509-7

VYSOKAJOVÁ, Margerita. *Hospodářská, sociální, kulturní práva a zdravotně postižení*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2000. 142 s. ISBN 80-246-0057-9

Elektronické publikace

- [1] *Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti* [online]. © 2007-2011 [cit. 2010-08-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-435-2004-sb-o-zamestnanosti/cast-treti/>>
- [2] *Zákon č. 2/1993 Sb. - Listina základních práv a svobod* [online]. © 1998-2011 [cit. 2010-09-03]. Dostupné z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/listina-zakladnich-prav-a-svobod/hlava4.aspx>>
- [3] *Ministerstvo práce a sociálních věcí: Integrovaný Portál Ministerstva práce a sociálních věcí* [online]. © 2002-2009 [cit. 2011-09-10]. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/zamest/zamestnaniosob/oznamenioplne ni/stozp/?_piref37_329296_37_329295_329295.next_page=/Sber.do&_piref37_329296_37_329295_329295.event_Input=1>
- [4] *Český statistický úřad* [online]. © 2011 [cit. 2010-11-20]. Dostupné na WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/01002AD8DD/\\$File/310110q314.pdf](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/01002AD8DD/$File/310110q314.pdf)>

- [5] *Český statistický úřad* [online]. © 2011 [cit. 2011-01-20]. Dostupné na WWW:
<[http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/t/A50048B8DF/\\$File/310106q414.pdf](http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/t/A50048B8DF/$File/310106q414.pdf)>
- [6] *Ministerstvo práce a sociálních věcí: Integrovaný Portál Ministerstva práce a sociálních věcí* [online]. © 2002-2009 [cit. 2011-01-20]. Dostupné na WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes>>
- [7] *Pomocník ke studiu* [online]. © 2009 [cit. 2011-01-20]. Dostupné na WWW: <<http://m-i-z.blogspot.com/2009/11/pro-3a-3b-ceska-republika.html>>
- [8] *Dvůr Králové nad Labem* [online]. © 1999-2011 [cit. 2011-01-21]. Dostupné na WWW: <<http://www.mudk.cz/index.php?iSubMenu=630>>
- [9] *Český statistický úřad: Královéhradecký kraj* [online]. © 2011 [cit. 2011-01-21]. Dostupné na WWW:
<http://www.hrdeckralove.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/kralovehradecky_kraj_mel_ke_konci_roku_2010_celkem_554_803_obyvatel>
- [10] *Český statistický úřad: Středočeský kraj* [online]. © 2011 [cit. 2011-01-24]. Dostupné na WWW:
<[http://www.stredocesky.czso.cz/xs/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/3a88e63581c2fd82c1257853002cc49d/\\$FILE/obyv_4Q_2010.pdf](http://www.stredocesky.czso.cz/xs/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/3a88e63581c2fd82c1257853002cc49d/$FILE/obyv_4Q_2010.pdf)>
- [11] *Město Poděbrady* [online]. © 2005 [cit. 2011-01-25]. Dostupné na WWW: <<http://old.mesto-podebrady.cz/>>
- [12] *Oblastní charita Červený Kostelec: Chráněné dílny u sv. Anny* [online]. © 2011 [cit. 2011-01-27]. Dostupné na WWW: <<http://www.ochck.cz/projekty.html>>
- [13] *Česká televize: Polední události* [online]. © 1996-2011 [cit. 2011-01-31]. Dostupné na WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10253066674-poledni-udalosti/211411012000131/video/>>

Přílohy

1. Dotazník zasílaný subjektům cestovního ruchu
2. Katalog výrobků chráněné dílny Handicap centrum Srdce
3. Katalog výrobků Chráněné dílny u sv. Anny
4. Fotografie uvedených chráněných dílen
5. Oznámení plnění povinného podílu pro rok 2010
6. Žádost o uznání osobou zdravotně znevýhodněnou
7. Žádost o příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů chráněné dílny

Příloha 1 Dotazník zasílaný subjektům cestovního ruchu

Dotazník pro subjekty Středočeského kraje

Dobrý den,

Jmenuji se Michaela Purčíková a studuji na Vysoké škole polytechnické v Jihlavě a nyní zpracovávám bakalářskou práci na téma: „Chráněné dílny jako možnost uplatnění osob se zdravotním postižením“. Přesněji se jedná o Chráněnou dílnu Handicap centrum Srdce v Poděbradech, která nabízí výrobky z textilu, svíčky, mýdla, keramiky, také se v této dílně plní zakázky dle přání dodavatelů. Otázky jsou tedy zaměřené hlavně na činnosti této chráněné dílny. Chtěla jsem Vás požádat o pár minut času k vyplnění dotazníku, který bude sloužit k vyhodnocení a případnému možnému řešení nynější situace osob se zdravotním postižením.

Cílem tohoto dotazníku je zjistit, zda by měly subjekty v cestovním ruchu zájem o spolupráci s osobami se zdravotním postižením v rámci chráněné dílny.

Tento dotazník je zcela anonymní. K dotazníku je připojen i katalog výrobků chráněné dílny.

Dotazník pro subjekty Královéhradeckého kraje

Dobrý den,

Jmenuji se Michaela Purčíková a studuji na Vysoké škole polytechnické v Jihlavě a nyní zpracovávám bakalářskou práci na téma: „Chráněné dílny jako možnost uplatnění osob se zdravotním postižením. Přesněji se jedná o chráněnou dílnu u sv. Anny v Žirči, která vyrábí dárkové, reklamní či dekorativní předměty. Vyrábí ale také výrobky na zakázku dle přání zákazníka. Otázky jsou tedy zaměřené hlavně na činnosti této chráněné dílny. Chtěla jsem Vás požádat o pár minut času k vyplnění tohoto dotazníku, který bude sloužit k vyhodnocení a případnému možnému řešení nynější situace osob se zdravotním postižením.

Cílem tohoto dotazníku je zjistit, zda by měly subjekty v cestovním ruchu zájem o spolupráci s osobami se zdravotním postižením v rámci chráněné dílny.

Tento dotazník je zcela anonymní. K dotazníku je připojen i katalog výrobků chráněné dílny.

1) Jakého typu je Vaše zařízení?

- a) ubytovací b) stravovací c) CK/CA

2) Kolik zaměstnanců má Vaše zařízení?

- a) méně než 25 b) 25 c) více než 25

3) Je součástí Vašich zaměstnanců osoba se zdravotním postižením?

- a) ANO

3a) Na jaké pozici či jakým způsobem je/jsou u Vás zaměstnána/y?

- b) NE

*3b) Měli byste zájem tyto osoby nějakým způsobem
zaměstnávat/spolupracovat s nimi?*

4) Je Vám jasná podstata a význam chráněných dílen?

- a) ANO

- b) nejsem si jistý/á

- c) NE

**5) Znáte nebo jste slyšely o výše zmiňované chráněné dílně? (Handicap
centrum Srdce nebo Chráněná dílna u sv. Anny)**

- a) ANO, znám

- b) slyšel/a jsem o ní, ale blíže ji neznám

- c) NE, vůbec ji neznám

**6) Byli byste ochotni spolupracovat s touto chráněnou dílnou? Např. v rámci
odběru výrobků či zadáváním vlastní zakázky.**

- a) ANO, byla by to určitá změna

- b) MOŽNÁ, záleželo by na domluvě a podmínkách

- c) NEJSPÍŠ NE

- d) URČITĚ NE

7) Jaký důvod by Vás ke spolupráci vedl? Zde můžete označit i více odpovědí.

- a) nízká cena výrobků a služeb
- b) určitá pomoc dílně a osobám se zdravotním postižením v nelehké situaci
- c) zlepšení reklamy a možnost zvýšení klientely
- d) zpestření interiéru
- e) možnost náhradního plnění
- f) jiné

8) Co by Vás naopak od spolupráce mohlo odradit?

- a) obava ze zaměstnávání osob se zdravotním postižením
- b) neinformovanost a nedostatečná znalost chráněné dílny
- c) špatná finanční situace
- d) nic
- e) jiné

Příloha 2 Katalog výrobků chráněné dílny Handicap centrum Srdce

Katalog výrobků

Svíčky

Všechny výrobky je možné kombinovat, zvolit si barvu, vůni a způsob balení. Zaměstnanci budou rádi, pokud si vyberete a budou Vám moci nabídnout konkrétní objem zakázky dle Vašich finančních požadavků.

- Svíčky jsou vyrobeny z kvalitního palmového vosku a uvolňují příjemnou vůni.
- Cena za kus začíná od 30,-Kč.

Mýdla

Mýdla jsou v chráněné dílně vyráběna v rozličných tvarech, barvách a vůních. Jsou hypoalergická. Mýdla se vyrábí nově i se zalitou žínkou.

Keramika

Keramická výroba je dlouhodobě na vysoké úrovni. Vyrábí se misky, hrnky, ozdoby a doplňky pro různé příležitosti.

Toto je samozřejmě jen zlomek výrobků, které se vyrábí v uvedené chráněné dílně Handicap centrum Srdce. Kompletní katalog výrobků spolu s ceníkem můžete najít na webové stránce dílny. <http://sdm.webnode.cz/products/cenik-vyrobku/>.

Příloha 3 Katalog výrobků Chráněné díly u sv. Anny

Katalog výrobků

Hedvábné obrázky

Obrázky se vyrábí s různými motivy. Například s koňmi, květinami, známými městy či se zimní, vánoční tematikou.

Hedvábné výrobky

Mezi tuto tvorbu patří výroba kravat, polštářů, pouzder na brýle či mobilní telefony nebo šál a šátků.

Šité výrobky

V rámci šitých výrobků se vyrábí různé hračky, kapsáře, šité polštáře, různé druhy tašek, zástěr, chňapek a prostírání.

Toto je samozřejmě jen zlomek výrobků, které se vyrábějí v uvedené chráněné dílně u sv. Anny v Žirči. Kompletní katalog výrobků můžete najít na webové stránce dílny. <http://chranenedilny.ochck.cz/katalog-vyrobku.html>.

Příloha 4

Fotografie Chráněné dílny u sv. Anny v Žirči

Obr. 3: Budova chráněné dílny

Obr. 4: Interiér tvořivé dílny

Obr. 5: Malba obrázků na látku

Fotografie chráněné dílny Handicap centrum Srdce v Poděbradech

Obr. 6: Budova chráněné dílny

Obr. 7: Výroba potahů do vozů pro dodavatelské firmy

Obr. 8: Výroba součástek do automobilů

Příloha 5 Oznámení plnění povinné podílu pro rok 2010

Oznámení za rok 2010

úřadu práce místně příslušnému podle sídla zaměstnavatele o plnění povinného podílu osob se zdravotním postižením na celkovém počtu zaměstnanců zaměstnavatele podle § 83 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, (dále jen „zákon“)

ZAMĚSTNAVATEL

Název:

Sídlo:

IČ:

- A. Průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců**
(§ 81 odst. 5 zákona, § 15, 16 a 20 vyhl. č. 518/2004 Sb.) osob
- z toho povinný podíl 4 % osob
- B. Plnění povinnosti podle § 81 odst. 2 písm. a) a b) zákona,**
1. zaměstnáváním u zaměstnavatele osob
2. odběrem výrobků a služeb nebo zadáním zakázek osob
3. součet (f. 1 + f. 2) osob
- C. Odvod do státního rozpočtu podle § 81 odst. 2 písm. c) zákona:**
(nevyplytuje se, pokud je povinný podíl splněn podle části B bod 1 a 2)
1. odvod do státního rozpočtu za osob
2. vypočtená výše odvodu (58 310 Kč x f. 1) Kč

Zaměstnavatel prohlašuje, že uvedené údaje odpovídají skutečnosti a souhlasí s jeho personální a účetní evidencí vedenou v souladu s platnými předpisy.

Doklady prokazující plnění povinnosti podle § 81 zákona musí být u zaměstnavatele k dispozici pro účely kontroly ze strany úřadu práce.

Zpracoval: dne

Telefon

.....
podpis zaměstnavatele (pověřená osoby)
a razítko zaměstnavatele

Poznámka:

1. Výpočty v části A a B a C bod 1 se provádějí na dvě platná desetinná místa tak, že se vypustí všechny číslice za poslední platnou číslici zaokrouhlovaného čísla a tato číslice se dále upraví podle číslic, které následují po poslední platné číslici zaokrouhlovaného čísla

- a) zaokrouhlovaná číslice, po které následuje číslice menší než 5, zůstává beze změny,
b) zaokrouhlovaná číslice, po které následuje číslice 5 nebo číslice větší než 5, se zvětšuje o jednu.

2. Peněžité plnění v části C bod 2 se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

Obraťte.

Poučení
k vyplnění oznámení o plnění povinného podílu osob se zdravotním postižením
na celkovém počtu zaměstnanců zaměstnavatele

K části A:

Zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 25 zaměstnanců v pracovním poměru je v § 83 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon“), uložena povinnost do 15. února oznámit místně příslušnému úřadu práce plnění povinného podílu za uplynulý kalendářní rok a způsob jeho plnění. Při zjišťování počtu zaměstnanců zaměstnavatele je pro tyto účely rozhodný **průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců**. Zaměstnavatelé zjišťují průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců podle § 15 vyhl. č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Do počtu odpracovaných hodin se **započítávají všechny skutečně odpracované hodiny**, tzn. i hodiny odpracované přesčas, zaměstnanci v pracovním poměru, včetně zaměstnanců pracujících na místech obsazovaných jmenováním.

Do počtu odpracovaných hodin se **nezapočítávají** hodiny:

- odpracované zaměstnanci, na jejichž zaměstnávání se povinnost uvedená v § 81 zákona nevztahuje (§ 147 zákona - příslušníci a vojáci z povolání ve služebním poměru, zaměstnanci obce zařazení do obecní policie a báňští inspektoři),
- odpracované na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Počet odpracovaných hodin se zvyšuje o neodpracované hodiny:

1. v důsledku čerpání dovolené na zotavenou
2. v důsledku dočasné pracovní neschopnosti, za kterou je poskytováno nemocenské
3. z důvodu překážek v práci na straně zaměstnavatele
4. z důvodu překážek v práci na straně zaměstnance, pokud se jedná o překážky, při kterých má zaměstnanec nárok na náhradu mzdy nebo platu nebo mu podle § 192 odst. 1 část věty druhé za středníkem zákoníku práce náhrada mzdy nebo platu nepřísluší za první tři dny dočasné pracovní neschopnosti
5. v důsledku ošetřování nemocného člena rodiny, za které náleží ošetřovné.

Do počtu neodpracovaných hodin, o které se zvyšují odpracované hodiny, se **započítávají** pouze hodiny, které by zaměstnanec odpracoval v rámci rozvržení své pracovní doby.

Do počtu neodpracovaných hodin, o které se zvyšují odpracované hodiny, se **nezapočítávají**:

- doby pracovní neschopnosti, za které nejsou poskytovány dávky nemocenského pojištění
- doby, za které jsou poskytovány dávky nemocenského pojištění, ale které nejsou pracovní neschopností (mateřská dovolená).

Celkovou stanovenou týdenní pracovní dobou bez svátků se rozumí fond pracovní doby bez svátků, stanovený u zaměstnavatele nebo vyplývající z obecně závazných právních předpisů. Jestliže zaměstnavatel zaměstnává zaměstnance v různých pracovních režimech (např. jednosměnný a směnný provoz), zjišťuje se průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců v každém pracovním režimu samostatně a součet průměrných přepočtených počtů z jednotlivých pracovních režimů, který se provádí na dvě platná desetinná místa, tvoří celkový roční přepočtený počet zaměstnanců zaměstnavatele. K individuálním úpravám pracovní doby se nepřihlíží, použije se při nich celkový roční fond pracovní doby, odpovídající fondu pracovní doby zaměstnance pracujícího na plnou pracovní dobu v příslušném pracovním režimu. Při nerovnoměrném rozvržení pracovní doby a u domáckých zaměstnanců se vychází z nominálního fondu pracovní doby. Průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců se provádí na dvě platná desetinná místa.

Ze zjištěného průměrného ročního přepočteného počtu zaměstnanců se stanoví **povinný podíl 4 %**, rovněž s přesností na dvě platná desetinná místa.

K části B:

Bod 1: Průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením, se zjišťuje stejným způsobem jako celkový průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců (viz K části A). Trojnásobek průměrného ročního přepočteného počtu zaměstnanců, kteří jsou osobami s těžším zdravotním postižením, se sečte s průměrným ročním přepočteným počtem ostatních zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením (osoby částečně invalidní a osoby zdravotně znevýhodněné), a výsledkem je počet zaměstnanců se zdravotním postižením, které zaměstnavatel ve sledovaném roce zaměstnával. Výpočet se provede na dvě platná desetinná místa.

Bod 2: Přepočet odebraných výrobků nebo služeb nebo zadaných zakázek se provede podle § 18 vyhl. č. 518/2004 Sb. tak, že se cena všech skutečně zaplacených výrobků nebo služeb nebo zadaných zakázek (vše bez DPH) vydělí sedminásobkem průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za 1. – 3. čtvrtletí roku 2010, tj. částkou 163 268 Kč. Cenou nezaplacených výrobků nebo služeb nebo zadaných zakázek lze započítat pouze tehdy, pokud byly odebrány ve sledovaném roce, ale datum jejich splatnosti spadá mimo sledované období a byly zaplacený nejdříve do 15. 2. V případě placení ve splátkách se započítají částky skutečně zaplacené v každém kalendářním roce.

Výsledkem je počet zaměstnanců se zdravotním postižením (provedený na dvě platná desetinná místa), které si zaměstnavatel započítá do povinného podílu na základě odebrání výrobků nebo služeb nebo zadávání zakázek.

Bod 3: Počet zaměstnanců se zdravotním postižením zjištěný podle bodu 1 se sečte s počtem zaměstnanců se zdravotním postižením zjištěným podle bodu 2.

K části C:

Výše průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. – 3. čtvrtletí roku 2010 činí 23 324 Kč. Odvod do státního rozpočtu za jednoho přepočteného zaměstnance činí ročně 2,5 násobek této částky, tj. 58 310 Kč.

Zaměstnavatel uvede počet zaměstnanců, za které bude odvod provádět, tento počet vynásobí částkou 58 310 Kč a uvede výslednou sumu zaokrouhlenou na celé koruny nahoru.

Příloha 6 Žádost o uznání osobou zdravotně znevýhodněnou

Úřad práce

Č.j.:

ŽÁDOST

o uznání osobou zdravotně znevýhodněnou

A. Žadatel/žadatelka:

Příjmení:	Jméno:	Titul:
Rodné příjmení:	Rodné číslo:	
Datum a místo narození:	Státní občanství:	
Telefon:	Email:	
Jméno a příjmení zákonného zástupce ¹⁾ :		

B. Adresa bydliště²⁾:

Obec:	Část obce:	
Ulice:	Číslo:	PSČ:

C. Adresa pro doručování³⁾:

Obec:	Část obce:	
Ulice:	Číslo:	PSČ:

D. Ošetřující praktický lékař:

Příjmení:	Jméno:	
Obec:	Část obce:	
Ulice:	Číslo:	PSČ:
Telefon:	Email:	

¹⁾ Vyplňte, je-li žadatelem nezletilá osoba

²⁾ U státního občana ČR a cizince, který není občanem EU nebo jeho rodinným příslušníkem, adresa místa trvalého pobytu na území ČR.

U cizince, který je občanem EU nebo jeho rodinným příslušníkem, adresa trvalého nebo přechodného pobytu na území ČR a pokud takový pobyt nemá, adresa místa, kde se na území ČR obvykle zdržuje.

³⁾ Vyplňte, není-li totožná s adresou bydliště

E. Jste invalidní na základě posudku (rozhodnutí) orgánu sociálního zabezpečení?
(nehodící se škrtněte)

Ano Ne

Pokud ano, uveďte, kterým orgánem byl vydán posudek (rozhodnutí):

datum (den, měsíc, rok):

- s výsledkem: ☐ uznání invalidity ve 3. stupni (dříve plně invalidity)
☐ uznání invalidity v 1. nebo 2. stupni (dříve částečné invalidity)

F. Byl Váš zdravotní stav již posuzován za účelem uznání osobou zdravotně znevýhodněnou (dříve osobou se změněnou pracovní schopností)?

Ano Ne

Pokud ano, uveďte, kterým orgánem sociálního zabezpečení:

datum (den, měsíc, rok):

G. Dosavadní povolání a kvalifikace:

Dosažené vzdělání: ☐ základní ☐ vyučen/a ☐ středoškolské ☐ vysokoškolské
Dosud jsem pracoval/a jako: (pro OZZ výčet všech vykonávaných profesí):

V současné době: ☐ nepracuji ☐ pracuji jako
Vykonávám práci: ☐ těžkou ☐ středně těžkou ☐ lehkou ☐ psychicky náročnou
Úvazek: ☐ plný ☐ částečný
Směnný provoz: ☐ jednosměnný ☐ dvousměnný ☐ třisměnný ☐ nepřetržitý
Změna zaměstnání ze zdravotních důvodů: ☐ Ne
☐ Ano

Pokud ano, uveďte kdy, z kterého a do kterého zaměstnání:

H. Udělení souhlasu:

Souhlasím se zpracováním svých osobních údajů pro účely uznání osobou zdravotně znevýhodněnou.

V dne

Podpis žadatele/žadatelky

Záznamy úřadu práce

Totožnost žadatele/žadatelky ověřil/a podle dokladu:

Dne: Podpis zaměstnance/zaměstnankyně ÚP:

Příloha 7 Žádost o příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů

 CHPD-provoz Úřad práce: 	Registrační číslo ÚP: OSÚ S 10
--	---

Žádost o příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů chráněné pracovní dílny

§ 76 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů,
 § 8 vyhlášky č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb.,
 o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

A. Identifikační údaje zaměstnavatele, právní forma a předmět podnikání nebo činnosti:

Název zaměstnavatele ¹⁾ :	
IČ:	Rodné číslo ²⁾ :
Právní forma zaměstnavatele ³⁾ :	
Předmět podnikání nebo činnosti ⁴⁾ :	

Adresa sídla (u právnické osoby) nebo místa podnikání (u podnikající fyzické osoby):

Obec:	Část obce:		
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.:	PSČ:
Telefon:	E-mail:		

B. Adresa provozovny (pracoviště) vztahující se k chráněné pracovní dílně⁵⁾:

Obec:	Část obce:		
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.:	PSČ:
Telefon:	E-mail:		

¹⁾ Vypíšte název zaměstnavatele uvedený např. v živnostenském listě, popř. ve výpisu ze živnostenského rejstříku, obchodním rejstříku nebo zřizovací listině, popř. jméno a příjmení, je-li zaměstnavatelem fyzická osoba podnikající pod svým jménem a příjmením.

²⁾ Vypíšte jen v případě, je-li zaměstnavatelem fyzická osoba podnikající pod svým jménem a příjmením.

³⁾ Vypíšte právní formu zaměstnavatele, a to například akciová společnost, církevní organizace, družstvo, fyzická osoba, podnikající fyzická osoba, komanditní společnost, kraj, nadace, obec, obecně prospěšná společnost, příspěvková organizace, sdružení (svaz, spolek), společnost s ručením omezeným, veřejná obchodní společnost.

⁴⁾ Uveďte předmět podnikání nebo činnosti vztahující se k provozování chráněné pracovní dílny.

⁵⁾ Nevypíšte, je-li totožná s adresou sídla nebo místa podnikání.

C. Oprávněný zástupce zaměstnavatele:

Příjmení:	Jméno:	Titul:
Telefon:	E-mail:	

D. Kontaktní osoba pro jednání s úřadem práce:

Příjmení:	Jméno:	Titul:
Telefon:	E-mail:	

E. Bankovní spojení zaměstnavatele (účet u peněžního ústavu v ČR vedený v CZK):

Číslo účtu:	Kód banky:
-------------	------------

F. Údaje o počtu zaměstnanců v chráněné pracovní dílně (CHPD)

Předpokládaný průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců CHPD⁶⁾ v roce podání této žádosti:

Z toho:

Předpokládaný průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců CHPD⁶⁾, kteří jsou osobami s těžším zdravotním postižením⁷⁾:

Předpokládaný průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců CHPD⁶⁾, kteří jsou osobami se zdravotním postižením pro invaliditu I. nebo II. stupně⁸⁾ anebo na základě uznání zdravotně znevýhodněnými⁹⁾:

G. Další údaje potřebné k posouzení žádosti:

Zaměstnavatel ☐ je ☐ není plátcem DPH.

Zaměstnavatel ☐ je ☐ není v likvidaci nebo v konkurzním řízení.

Zaměstnavatel ☐ je ☐ není příjemcem peněžních prostředků poskytovaných na stejný účel ze státního rozpočtu, rozpočtu územních samosprávných celků, vyšších územních samosprávných celků, strukturálních fondů EU, popř. z jiných programů a projektů EU.

H. Prohlášení zaměstnavatele:

1. Prohlašuji, že u zdravotních pojišťoven, od kterých není přiloženo potvrzení o bezdlužnosti, nejsou pojištěni žádní zaměstnanci zaměstnavatele a rovněž u nich zaměstnavatel nemá nedoplatek na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění.
2. V případě poskytnutí příspěvku souhlasím se zveřejněním identifikačních údajů zaměstnavatele (u právnické osoby název, IČ, sídlo a u fyzické osoby jméno, příjmení, IČ, místo podnikání) a údaje o výši příspěvku na integrovaném portálu MPSV.

V	dne	. 20..
---	-----	--------

Jméno, příjmení, funkce a podpis oprávněné osoby (otisk razítka)

⁶⁾ § 7 vyhlášky č. 518/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁾ § 67 odst. 2 písm. a) zákona o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁾ § 67 odst. 2 písm. b) zákona o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁾ § 67 odst. 2 písm. c) zákona o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

I. K žádosti, prosím, doložte následující přílohy:

1. Potvrzení o bezdlužnosti zaměstnavatele. Uplyne-li ode dne, ke kterému byla bezdlužnost potvrzena, do dne podání žádosti doba delší než 3 měsíce, nebudou tato potvrzení úřadem práce akceptována. Dnem podání žádosti se rozumí den jejího doručení úřadu práce.
2. Doklad prokazující právní formu zaměstnavatele (např. úředně ověřený výpis z obchodního rejstříku, živnostenský list).
3. Doklad o zřízení účtu u peněžního ústavu uvedeného v části E (např. smlouvu o zřízení účtu nebo potvrzení vystavené bankou).
4. Rozbor předpokládaných provozních nákladů¹⁰⁾ na jejichž částečnou úhradu je příspěvek požadován. Pokyny pro zpracování tohoto rozboru sdělí příslušný úřad práce.
5. Seznam pracovních míst, na jejichž provoz je příspěvek požadován, s těmito údaji: Profese pracovního místa, jméno a příjmení zaměstnance, kterým je pracovní místo obsazeno, pracovní úvazek zaměstnance, pracovní poměr na dobu neurčitou/určitou do, status osoby se zdravotním postižením¹¹⁾. Rozsah a způsob doložení skutečnosti, že se jedná o osoby se zdravotním postižením, projednejte s příslušným úřadem práce.

Úřad práce může požadovat předložení i jiných dokladů, pokud jsou potřebné k posouzení žádosti.

K bodu 1 - potvrzení o bezdlužnosti

Zaměstnavatel dokládá úřadu práce, že

- a) nemá v evidenci daní zachyceny **daňové nedoplatky**. Je-li zaměstnavatel právnickou osobou, dokládá bezdlužnost potvrzením, které je vystaveno na „identifikační číslo“. Je-li zaměstnavatel podnikající fyzickou osobou, dokládá bezdlužnost potvrzením, které je vystaveno na „jméno s uvedením rodného čísla, popř. data narození“ i na „identifikační číslo“. V případě, že potvrzení vydané finančním úřadem neobsahuje informaci o tom, že bezdlužnost byla zjišťována i u celního úřadu, zaměstnavatel dokládá potvrzení o bezdlužnosti i od celního úřadu.
- b) nemá nedoplatek na pojistném a na penále na **veřejné zdravotní pojištění**. Je-li zaměstnavatel právnickou osobou, dokládá bezdlužnost potvrzením, které je vystaveno na „identifikační číslo“. Je-li zaměstnavatel podnikající fyzickou osobou, dokládá bezdlužnost potvrzením od zdravotní pojišťovny, u které je sám pojištěn, vystavené na „jméno s uvedením rodného čísla, popř. data narození“ i na „identifikační číslo“; má-li zaměstnanec, předkládá potvrzení i od zdravotních pojišťoven, u kterých jsou pojištěni jeho zaměstnanci, vystavená na „identifikační číslo“.
- c) nemá nedoplatek na pojistném a na penále na **sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti**. Je-li zaměstnavatel právnickou osobou, dokládá bezdlužnost potvrzením, které je vystaveno na „identifikační číslo“. Je-li zaměstnavatel podnikající fyzickou osobou, dokládá bezdlužnost potvrzením příslušné správy sociálního zabezpečení, které je vystaveno na „jméno s uvedením rodného čísla, popř. data narození“ i na „identifikační číslo“.

Má-li zaměstnavatel některý z výše uvedených nedoplatků a bylo mu povoleno splácení ve splátkách, lze příspěvek poskytnout, není-li v prodlení se splácením splátek. Příspěvek lze poskytnout zaměstnavateli i v případě, bylo-li mu povoleno **posečkání daně**. Tyto skutečnosti je zaměstnavatel rovněž povinen doložit.

V případě potřeby bližších informací se můžete obrátit na místně příslušný úřad práce. Informace a formuláře lze rovněž získat na integrovaném portálu MPSV – <http://portal.mpsv.cz>.

Počet příloh:

¹⁰⁾ § 6 vyhlášky č. 518/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁾ § 67 odst. 2 zákona o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.